

Projekt pt.: „URad. coraz bardziej dostępny”, nr projektu: FERS.03.01-IP.08-0179/24 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus

**PROCEDURA PLANU EWAKUACJI ETAPOWEJ
Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI
POTRZEBAMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
AKTUALIZACJA**

**BUDYNEK WYDZIAŁU INŻYNIERII CHEMICZNEJ
I TOWAROZNASTWA
Uniwersytetu Radomskiego
Radom ul. Chrobrego 27**

Właściciel: Uniwersytet Radomski
im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
ul. Malczewskiego 29
26-600 Radom

Opracowanie: Ekspert-poż Usługi P.poż. i BHP
Cezary Nowacki
Tomaszów 14
26-640 Skaryszew

Opracował: *Inspektor Ochrony Ppoż.*
Cezary Nowacki
Uprawnienia nr. SIOP/7W/2021/8/21

Zatwierdził: **KANCLERZ – Jan Sikorski**

Radom, maj 2025r.

Zawartość

1. Postanowienia ogólne	4
1.1. Cel instrukcji	4
1.2. Przedmiot instrukcji	4
1.3. Zakres stosowania instrukcji	4
1.4. Odpowiedzialność	5
2.Charakterystyka ogólna obiektu.....	5
2.1. Dane obiektu.....	5
2.2. Charakterystyka obiektu.....	5
2.3. Charakterystyka działalności w obiekcie	6
2.4. Instalacje i urządzenia techniczne.	6
2.4.1. Zasilanie elektryczne obiektu.	6
2.4.2. Instalacja gazowa.	6
2.4.3. Instalacja grzewcza.....	6
2.4.4. Instalacja odgromowa.....	7
2.4.5. Instalacja wentylacyjna.	7
3. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia i sposobu użytkowania.....	7
3.1. Zestawienie powierzchni obiektu.....	7
3.2. Grupa wysokości	7
3.3. Liczba kondygnacji	7
3.4. Odległość od sąsiednich obiektów	7
3.5. Kategoria zagrożenia ludzi	8
3.6. Gęstość obciążenia ogniowego.....	8
3.7. Klasa odporności pożarowej budynku.....	8
3.8. Maksymalna liczba osób w obiekcie	8
3.9. Strefy pożarowe.....	8
3.10. Warunki techniczne ewakuacji.....	8
3.11. Wymagania przeciwpożarowe dla elementów wykończenia wnętrz	9
3.12. Zagrożenie wybuchem.....	9
3.13. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.	9
3.14. Instalacja wodociągowa wewnętrzna przeciwpożarowa	9
3.15. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.	10
3.16. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy	10
3.17. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne	10
3.18. Droga pożarowa	10
4. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania	11
4.1. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia	11
4.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru	11
5. Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów	11
5.1. Zapobieganie pożarom powstałym od instalacji i urządzeń elektrycznych.....	11
5.2. Zapobieganie pożarom powstałym od cieczy łatwo zapalnych.....	12
5.3. Pożary powstałe od nie zgaszonych papierosów	13
5.4. Ustalenia porządkowe	13
6. Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo	14
6.1. Ustalenia organizacyjne	14
7. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice.....	15
7.1. Wymagania w zakresie ustalenia ilości gaśnic.....	15
7.2. Zasady rozmieszczenia i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego	15
7.3. Zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego	16
7.3.1. Hydrant wewnętrzny	16
7.3.2. Gaśnice śniegowe	16
7.3.3. Gaśnice proszkowe.....	17
7.3.4. Gaśnice pianowe.....	17

7.3.5. Gaśnice płynowe - gastronomiczne.....	18
7.4. Wymagania w zakresie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych	18
7.5. Oznakowanie budynku znakami ewakuacyjnymi i ppoż.	19
8. Zasady postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	20
8.1. Zasady alarmowania o pożarze	20
8.2. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczo-gaśniczą.....	21
8.3. Zasady postępowania po pożarowego	21
8.4. Inne miejscowe zagrożenia.....	22
9. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi.....	22
9.1. Założenia ogólne	22
9.2. Warunki ewakuacji – rozwiązania techniczne.....	23
9.2.1. Długość przejść ewakuacyjnych.....	23
9.2.2. Długość dojść ewakuacyjnych	24
9.2.3. Liczba oraz szerokość, wysokość i kierunek otwarcia wyjść ewakuacyjnych	24
9.2.4. Wysokość dróg ewakuacyjnych	24
9.2.5. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych, biegu i spoczników schodów.....	24
9.3. Zasady przeprowadzania ewakuacji	24
9.4. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych	26
9.5. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi.....	27
10. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią niniejszej instrukcji	29
10.1. Szkolenia wstępne	29
10.2. Szkolenia okresowe	30
11. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	30
11.1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej	30
11.2. Obowiązki	30
11.2.1. Obowiązki właściciela budynku.....	30
11.2.2. Obowiązki pracownika prowadzącego sprawę ppoż.....	31
11.2.3. Obowiązki pracowników i studentów	31
12. Wykaz telefonów alarmowych.....	31
13. Postanowienia końcowe	32
14. Wzory dokumentów	32
15. Podstawa opracowania.....	35
15.1. Podstawa prawna	35
15.2. Podstawa merytoryczna.....	36
16. Wykaz załączników	36
17. Rozdzielnik.....	36
18. Plany ewakuacji.....	36

1. Postanowienia ogólne

1.1. Cel instrukcji

Celem opracowania instrukcji jest ustalenie wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie funkcjonowania **budynku dydaktycznego Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa Uniwersytetu Radomskiego przy ul. Chrobrego 27** oraz znajdujących się w nim urządzeń, w tym przede wszystkim przeciwpożarowych.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 191, Dz. U. 2016, poz. 298) definiuje ochronę przeciwpożarową jako kompleks zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zgodnie z art. 4 w/w Ustawy, właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest w szczególności do:

- przestrzegania przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych
- wyposażenia budynku w sprzęt pożarniczy, ratowniczy i środki gaśnicze oraz zapewnienia konserwacji i naprawy sprzętu,
- zapewnienia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- przygotowania budynku do prowadzenia akcji ratowniczej oraz do ustalenia sposobu postępowania na wypadek pożaru,
- ustalenia sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719), Polskich Normach i innych przepisach szczególnych. Stosowanie tych wymagań w praktyce, w sferze organizacyjnej i w obszarze technicznych środków zabezpieczeń ppoż., realizowane jest poprzez określenie w instrukcji zadań poszczególnych komórek organizacyjnych i zatrudnionych pracowników obsługujących obiekt.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata lub częściej, jeśli wynika to ze zmian sposobu użytkowania budynku, zmian układu zagospodarowania pomieszczeń i innych zmian wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej.

1.2. Przedmiot instrukcji

Przedmiotem opracowania są wymagania ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji obiektu i znajdujących się w nim urządzeń, w tym przede wszystkim przeciwpożarowych.

1.3. Zakres stosowania instrukcji

Niniejsza instrukcja została opracowana na podstawie Ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dn. 24 sierpnia 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 191, Dz. U. 2016, poz. 298) oraz Rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719).

Instrukcja niniejsza zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstawania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasad zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania zawartych w niej ustaleń zobowiązani są pracownicy budynku, a także inne osoby czasowo przebywające na jego terenie.

Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji zamieszczono w pkt. 14 niniejszej instrukcji. Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Postanowienia Instrukcji dotyczą w szczególności ustaleń w zakresie porządkowym, zapobiegania pożarom i zasad bezpieczeństwa pożarowego.

1.4. Odpowiedzialność

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy użytkownicy i pracownicy w zakresie zgodnym z zawartymi w instrukcji postanowieniami.

2.Charakterystyka ogólna obiektu

2.1. Dane obiektu

Obiekt: Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa Uniwersytetu Radomskiego\ul. Chrobrego 27,

Właściciel: Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu,
ul. Malczewskiego 29, 26-600 Radom ,

Użytkownik: Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa Uniwersytetu Radomskiego
ul. Chrobrego 27.

2.2. Charakterystyka obiektu

Budynek dydaktyczny Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa jest obiektem zlokalizowanym przy ulicy Chrobrego 27. Jest obiektem jedno bryłowym, trzy kondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym, wybudowanym w latach siedemdziesiątych. Od strony południowej posiada dwie wnęki na zabudowę dalszych skrzydeł. Przedłużeniem jednej z wnęk budynku dydaktycznego jest wybudowany w terminie późniejszym 5 kondygnacyjny budynek laboratoryjny tego samego Wydziału. Komunikację pionową budynku stanowią 3 klatki schodowe. Wejście główne dla pracowników i studentów znajduje się od strony północnej.

Konstrukcja wykonania budynku:

Budynek zbudowany jest z żelbetonowych elementów prefabrykowanych, uzupełnionych przez wymurowanie z bloczków, cegły pełnej, kratówki lub przez wylanie żelbetowych uzupełnień na mokro. Ścianki działowe także są murowane z cegły i obustronnie otynkowane. Stropy wykonane są z prefabrykowanych płyt kanałowych. Klatki schodowe wykonane są z prefabrykowanych elementów żelbetonowych. Dach wykonany jest z płyt korytkowych na rurkach ażurowych. Wentylacja grawitacyjna wykonana z pustaków ceramicznych dla przewodów spalinowych. Stolarka okienna typowa zespolona szklona. Posadzki i podłogi w pomieszczeniach technicznych betonowe, w pozostałych i komunikacji z PCV i lastryko. Wszystkie powyższe elementy są NRO (nie rozprzestrzeniają ognia).

Budynek zawiera pomieszczenia dydaktyczne, administracyjne, socjalne, sanitarne, magazynowe, techniczne i powierzchnie komunikacyjne.

W skład budynku wchodzi:

- *piwnica:*
 - węzeł cieplny
 - pomieszczenia magazynowe

- pomieszczenia gospodarcze,
- *parter:*
 - portiernia
 - szatnia
 - bufet z zapleczem
 - sale wykładowe
 - pokoje wykładowców
 - laboratoria
 - centrum informatyki
 - centrala telefoniczna
 - podstacja trafo
 - sanitariaty,
- *I piętro:*
 - sale wykładowe
 - pokoje wykładowców
 - laboratoria
 - sanitariaty,
- *II piętro:*
 - sale wykładowe
 - pokoje wykładowców
 - pomieszczenia biurowe
 - sanitariaty,

2.3. Charakterystyka działalności w obiekcie

Przeznaczenie obiektu:

Jest to obiekt dydaktyczny przeznaczony na działalność Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa Uniwersytetu Radomskiego.

Po analizie działalności w użytkowanym obiekcie nie stwierdza się zwiększonego zagrożenia pożarowego.

2.4. Instalacje i urządzenia techniczne.

W budynku występują następujące instalacje:

2.4.1. Zasilanie elektryczne obiektu.

Źródłem zasilania obiektu w energię elektryczną jest miejska sieć energetyczna.

Instalację elektryczną należy poddawać okresowym przeglądom, a co najmniej raz na 5 lat przeprowadzać pomiary rezystancji izolacji obwodów roboczych.

2.4.2. Instalacja gazowa.

Do budynku nie jest podłączona instalacja gazowa na gaz ziemny z sieci miejskiej, w bufecie wykorzystywana jest butla z gazem propan-butan.

2.4.3. Instalacja grzewcza.

Budynek posiada centralne ogrzewanie zasilane za pomocą miejskiej sieci ciepłowniczej Radpec.

2.4.4. Instalacja odgromowa.

Obiekt jest wyposażony w instalację odgromową w wykonaniu podstawowym.

Instalację odgromową należy poddawać okresowym przeglądom i konserwacji szczególnie przed okresem burzowym. Nie rzadziej niż co 5 lat wykonywać pełne badania wraz z pomiarami rezystancji uziomów odgromowych.

Badania urządzeń piorunochronnych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub konserwacji odpowiednich urządzeń energetycznych, określone w przepisach szczegółowych.

2.4.5. Instalacja wentylacyjna.

W obiekcie występuje wentylacja grawitacyjna i wentylacja mechaniczna nawiewno-wywiewna. Przewody wentylacji są wykonane z materiałów niepalnych.

Należy dokonywać raz w roku przeglądu stanu technicznego przewodów wentylacyjnych

3. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia i sposobu użytkowania

UWAGA : Warunki ochrony przeciwpożarowej opracowane zostały na podstawie dostępnej dokumentacji budowlanej, dotychczasowej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego z 1996 r. oraz przepisów techniczno budowlanych i przeciwpożarowych.

3.1. Zestawienie powierzchni obiektu

Powierzchnie budynku głównego wynoszą odpowiednio:

- powierzchnia użytkowa całkowita 4 952,00 m²
- kubatura 20 979,00 m³

3.2. Grupa wysokości

Wysokość budynku – budynki niskie – N:

- wysokość: 11,5 m .

3.3. Liczba kondygnacji

Liczba kondygnacji:

- 3 kondygnacje nadziemne i 1 kondygnacja podziemna (częściowo) ,

3.4. Odległość od sąsiednich obiektów

Odległość budynku od innych obiektów zlokalizowanych na sąsiednich działkach wynosi:

1. budynek przylega od południa do budynku ZL III (budynek laboratoryjny Wydziału NMiNOZ). Budynki te są oddzielone ścianą oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej REI 120 i stanowią oddzielne strefy pożarowe.
2. od budynku ZL (budynek Zakładu Technologii Obuwia) od strony wschodniej jest odległy 10 m,

Podsumowując istniejące warunki lokalizacji i przyjmując powyższe ustalenia, należy uznać, że zapewnione są odległości minimum 8 m od obiektów zlokalizowanych na sąsiednich działkach ze względu na ochronę przeciwpożarową.

3.5. Kategoria zagrożenia ludzi

W przypadku rozpatrywanego budynku klasyfikacja przedstawia się następująco:

- kategoria zagrożenia ludzi ZLIII

dla całości budynku dydaktycznego jako obiektu użyteczności publicznej oraz ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania.

3.6. Gęstość obciążenia ogniowego.

W budynkach kategorii zagrożenia ludzi nie określa się gęstości obciążenia ogniowego.

3.7. Klasa odporności pożarowej budynku

Budynek niski o 3 kondygnacjach nadziemnych zaliczony do kategorii zagrożenia ludzi ZL III powinien posiadać klasę C odporności pożarowej.

Odporność ogniowa poszczególnych elementów budynku dla odporności pożarowej budynku klasy C powinna być następująca:

- główna konstrukcja nośna R 60
- stropy REI 60
- ściany zewnętrzne EI 30
- ściany wewnętrzne EI 15
- konstrukcja dachu R 15

Oznaczenia:

R – nośność ogniowa w minutach,

E – szczelność ogniowa w minutach,

I – izolacyjność ogniowa w minutach.

Wszystkie w/w elementy budynku powinny być NRO (nie rozprzestrzeniające ognia).

Po analizie konstrukcji wykonania budynku i użytych materiałach ocenia się, że:

- budynek spełnia wymagania w zakresie odporności pożarowej klasy C budynku
- poszczególne elementy budynku są NRO i spełniają wymagania w zakresie odporności ogniowej.

3.8. Maksymalna liczba osób w obiekcie

Łączna liczba osób przebywających w budynku :

- pracowników i studentów: 260 osób,

3.9. Strefy pożarowe

Ze względu na wzajemne usytuowanie i połączenie ze sobą poszczególnych pomieszczeń budynków cały budynek stanowi **jedną strefę pożarową** z wydzieloną klatką schodową drzwiami pożarowymi o odporność ogniową EI30

Całkowita powierzchnia użytkowa strefy pożarowej nie powinna przekraczać wielkości dopuszczalnej strefy pożarowej tj. 8000 m². Powierzchnia użytkowa strefy wynosi 4952 m² i nie przekracza wielkości dopuszczalnej strefy.

3.10. Warunki techniczne ewakuacji.

- wyjścia ewakuacyjne – z pomieszczeń zapewnione są wyjścia na drogi ewakuacyjne oraz na zewnątrz budynku, szerokość wyjść normatywna,
- drzwi wyjść ewakuacyjnych z budynku oraz pomieszczeń, w których może przebywać jednocześnie więcej niż 50 osób otwierają się na zewnątrz,
- ilość wyjść z pomieszczeń – z każdego pomieszczenia przeznaczonego na pobyt powyżej 50 osób zapewniona jest wymagana ilość wyjść ewakuacyjnych,
- długości przejść są dopuszczalne zgodnie z wymaganiami określonych przepisów,
- długości dojść ewakuacyjnych – jest zgodna z obowiązującymi przepisami,
- zapewniona została odpowiednia wysokość i szerokość drzwi z pomieszczeń, dróg, schodów i wyjść ewakuacyjnych korytarzami ,
- odporność ogniowa biegów i spoczników schodów – wykonane są jako żelbetowe i posiadają odporność ogniową spełniającą wymagania (60 minut),
- palne elementy wystroju wnętrz – na drogach ewakuacyjnych i w pomieszczeniach nie występują
- jako teren dla ewakuowanych z budynku należy wykorzystać teren parkingu przed obiektem od strony północnej i od strony zachodniej,
- wyjścia ewakuacyjne oraz drogi ewakuacyjne są prawidłowo oznakowane znakami wykonanymi zgodnie z obowiązującymi normami.

Schematy z lokalizacją dróg i wyjść ewakuacyjnych zawarte są w załącznikach do instrukcji.

Analizę zgodności warunków ewakuacji z obiektu z przepisami przeprowadzono w p. 9.2.

3.11. Wymagania przeciwpożarowe dla elementów wykończenia wnętrz .

Wszystkie elementy wykończenia wnętrz w obiekcie wykonane są z materiałów co najmniej trudno zapalnych. Na drogach komunikacyjnych jak korytarze, klatki schodowe nie zastosowano łatwo zapalnych wykładzin ściennych, podłogowych i sufitowych. Podłogi korytarzy wykonane są z płytek ceramicznych i lastryko, ściany wykonane z zaprawy cementowo wapiennej.

3.12. Zagrożenie wybuchem

Z uwagi na niewystępowanie materiałów pożarowo-niebezpiecznych i pyłów w budynku nie występują pomieszczenia kwalifikowane jako zagrożone wybuchem.

3.13. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu jest to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów elektrycznych, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu należy stosować w strefach pożarowych obiektów o kubaturze przekraczającej 1 000 m³. Wyłącznik ten powinien być umieszczony w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub złącza i odpowiednio oznakowany.

W budynku jest przeciwpożarowy wyłącznik prądu – przy wejściu głównym.

Główny wyłącznik prądu znajduje się w podstacji trafo na parterze od strony zachodniej przy głównej tablicy rozdzielczej.

3.14. Instalacja wodociągowa wewnętrzna przeciwpożarowa

W budynku niskim zaliczonym do kategorii ZL III na każdej kondygnacji należy stosować hydranty wewnętrzne DN25 z wężem półsztywnym, gdy powierzchnia wewnętrzna strefy pożarowej przekracza 1000 m².

W budynku są zamontowane hydranty DN25 z węzłem płasko składanym 2 x 20 m. Łącznie w budynku znajduje się 6 hydrantów, po dwa na korytarzu każdej kondygnacji nadziemnej. Wszystkie hydranty znajdują się w oznakowanych szafkach hydrantowych. Rozmieszczenie hydrantów zapewnia zasięg prądów gaśniczych na całej powierzchni chronionej.

Zamontowane w tym budynku hydranty DN25 z węzłem płasko składanym nie są zgodne z Polską Normą PN-EN 671-1 oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719). Hydranty te należy wymienić na hydranty DN 25 z węzłem półsztywnym o długości węża 30 m

3.15. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Do celów przeciwpożarowego zewnętrznego zaopatrzenia w wodę wymagane jest 20 dm³/s. Ilość ta zapewniona jest z dwóch hydrantów zewnętrznych Ø 80.

Najbliższy hydrant powinien być zlokalizowany w odległości 5-75 m od obiektu, a skrajna odległość pomiędzy hydrantami nie powinna przekroczyć 150 m. W miarę możliwości powinien być to hydrant nadziemny.

Miejsce usytuowania hydrantów zewnętrznych powinno być oznakowane tablicami zgodnymi z PN-N-01256/04.

Hydranty zewnętrzne powinny być co najmniej raz w roku poddawane przeglądom technicznym i konserwacji.

3.16. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy

Gaśnice rozmieszczone zostały zgodnie z wymaganiami w tym zakresie:

- jednostka sprzętu gaśniczego 2 kg lub 3 dm³ na 100 m² powierzchni w strefie ZL III.

Maksymalna odległość dojścia do gaśnicy: 30 m. Do gaśnicy powinien być zapewniony dostęp szerokości min. 1.00 m.

Zgodnie z powierzchnią użytkową obiektu wynoszącą 4952,00 m² obiekt powinien być wyposażony co najmniej w 17 gaśnic proszkowych ABC o wadze 6 kg, po 5 gaśnic na każdej kondygnacji nadziemnej. Gaśnice zainstalowane zostały na korytarzach budynków.

Rodzaj gaśnic, sposób rozmieszczenia oraz ilość środka gaśniczego zgromadzonego w gaśnicach w stosunku do rodzaju budynku i jego powierzchni spełnia wymagania określone przepisach.

Rozmieszczenie gaśnic zostało przedstawione w załączonym planie ewakuacyjnym.

3.17. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne

Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy stosować w pomieszczeniach o powierzchni powyżej 2000 m² w budynkach użyteczności publicznej, salach konferencyjnych przeznaczonych dla ponad 200 osób oraz na drogach ewakuacyjnych z tych pomieszczeń. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne powinno działać przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego.

W rozpatrywanym obiekcie nie ma obowiązku stosowania awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

Pozostałe instalacje przeciwpożarowe nie są wymagane obligatoryjnie w rozpatrywanym obiekcie:

- instalacja sygnalizacji alarmu pożarowego – nie występuje

- stałe urządzenia gaśnicze – nie występują.

- samoczynne urządzenia oddymiające uruchamiane za pomocą systemu wykrywania dymu – nie występują.

3.18. Droga pożarowa

Do budynku powinna być zapewniona droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni zakończona placem manewrowym.

Dojazd pożarowy zapewniony jest ulicą Chrobrego, a dalej asfaltową drogą dojazdową w bezpośrednie sąsiedztwo rozpatrywanego budynku. Na placu parkingowym występuje możliwość zawracania samochodów ciężarowych.

4. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania

4.1. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

Źródłami pożaru w budynku mogą być:

1. Stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych:
 - zwarcia
 - przeciążenia
 - przepięcia.
2. Stany awaryjne innych urządzeń.
3. Nieprzestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach jego obowiązywania.
4. Przechowywanie i używanie w pomieszczeniach obiektu materiałów niebezpiecznych pożarowo.
5. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych uziemiających, odgromowych i zabezpieczających.
6. Nieprzestrzeganie przepisów ppoż.
7. Zaprószenie ognia przez użytkowników .
8. Zaprószenie ognia podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
9. Umyślne podpalenie.

4.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

1. W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach.
2. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:
 - klatki schodowe,
 - oknami (otworami) po elewacji budynku,
 - kanałami wentylacji

5. Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów

5.1. Zapobieganie pożarom powstałym od instalacji i urządzeń elektrycznych

Instalacje elektryczne

Stany awaryjne instalacji i urządzeń elektrycznych stanowią jedną z podstawowych przyczyn pożarów. W szczególności zagrożenie pożarowe stwarzają przewody prowadzone na doraźne potrzeby, bez projektu, przewody prowizoryczne oraz stosowanie przedłużaczy. W związku z tym należy:

- wszelkie dodatkowe instalacje w zakresie projektowania i wykonawstwa zlecać specjalistom,
- zabronić stosowania połączeń tzw. prowizorycznych,
- ograniczyć do minimum stosowanie przedłużaczy.

W obiektach należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego instalacji elektrycznej.

Urządzenia grzejne.

W budynku mogą być stosowane w pomieszczeniach kuchennych, do przygotowywania posiłków, kuchenki mikrofalowe, czajniki, ekspresy do kawy i herbaty.

Urządzenia te posiadają na ogół zabezpieczenia gwarantujące wyłączenie zasilania w przypadku przekroczenia dopuszczalnych parametrów. Zagrożenie pożarowe wynikające ze stosowania tych urządzeń wynika głównie z awaryjności układów zabezpieczeń. Wzrost temperatury ponad wartość zadaną może spowodować zapalenie się materiałów poddawanych obróbce termicznej lub znajdujących się w sąsiedztwie urządzenia.

Dlatego w/w urządzenia należy wyłączać po zakończeniu pracy.

Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe stosowane w przedmiotowym budynku nie stwarzają poważnego zagrożenia pożarowego. Pewne zagrożenie stwarza stosowanie tradycyjnych żarówek, których powierzchnie nagrzewają się do temperatury do 350 °C i mogą spowodować zapalenie nawet stałych materiałów palnych, takich jak papier, tkaniny itp.

Moc źródeł światła nie powinna przekraczać mocy na jaką przewidziana jest oprawa.

Sprzęt oświetleniowy powinien być utrzymywany w należytej czystości i użytkowany zgodnie z zaleceniami producenta. W szczególności powinno być zapewnione odprowadzenie ciepła poprzez zapewnienie właściwej pozycji lampy i usunięcie osadzających się na niej pyłów.

Zasady bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych.

Wiele pożarów powstaje na skutek nieprzestrzegania elementarnych zasad bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Dlatego:

- niedopuszczalne jest zakładanie instalacji prowizorycznych, niewłaściwie wykonanych,
- nie wolno korzystać z uszkodzonych urządzeń elektrycznych ani dokonywać samowolnych ich napraw,
- kategorycznie zabrania się podejmowania jakichkolwiek działań uniemożliwiających prawidłowe zadziałanie bezpieczników,
- po zakończeniu pracy należy wyłączyć wszystkie urządzenia nie przeznaczone do pracy ciągłej i oświetlenie na swoim stanowisku.

5.2. Zapobieganie pożarom powstałym od cieczy łatwo zapalnych

Ponieważ nie można wykluczyć użycia lakierów, rozpuszczalników i gazów technicznych (np. podczas odnawiania, prac spawalniczych) poniżej opisano zagrożenia wynikające ze stosowania tych substancji i metody zapobiegania tym zagrożeniom.

Zagrożenie pożarowe wynika z własności tych cieczy i gazów. Substancje te mają niską temperaturę zapłonu. Pary tych cieczy i gazy tworzą z powietrzem mieszaninę wybuchową w stosunkowo szerokim zakresie stężeń, przy czym dolna granica wybuchowości jest z reguły niska. Własności pożarowe i wybuchowe tych substancji są zawarte w instrukcjach technologiczno-ruchowych dotyczących tych procesów, w których są używane. Spośród cieczy stwarzających największe zagrożenie wymienić należy alkohol etylowy, rozpuszczalniki i benzynę, zaś spośród gazów acetylen, propan-butan. Związki używane sporadycznie lub jako odczynniki, powinny być przechowywane w pomieszczeniu w ilościach odpowiadających zużyciu dziennemu lub najmnijemu opakowaniu handlowemu. Do zainicjowania spalania par tych substancji w mieszaninie z powietrzem lub mieszanin gazów palnych z powietrzem wystarczy energia zdolna spowodować zapłon ok. 0,01 m³ tej mieszaniny. Oznacza to, że zapłon może nastąpić od praktycznie każdego bodźca energetycznego, np. otwartego ognia, iskier, łuku elektrycznego czy też wyładowania elektryczności statycznej.

Główne kierunki zabezpieczenia przed pożarem lub wybuchem są następujące:

- ograniczanie do minimum ilości cieczy palnych w pomieszczeniu,
- hermetyzacja urządzeń technologicznych w których są one stosowane,
- niedopuszczanie do powstawania stężeń wybuchowych poprzez stosowanie odpowiednio wydajnej wentylacji,
- eliminowanie z pomieszczeń, w których są one stosowane, urządzeń i czynności, które mogły by dostarczyć wystarczającego do ich zapalenia bodźca energetycznego,
- utrzymywanie czystości poprzez częste usuwanie pyłów osiadłych.

Zagrożenie pożarowe wynika również z doraźnego stosowania tych substancji, a zwłaszcza:

- niewłaściwego przechowywania cieczy i gazów,
- wylewania cieczy łatwo zapalnych po ich użyciu do kanalizacji ogólnej,
- zmywania podłóg benzyną,
- malowania lakierami wysoce rozcieńczonymi,

- mycia elementów urządzeń przy użyciu benzyny lub nafty,
- podgrzewania smoły na otwartym ogniu bez należytego zabezpieczenia.

W zakresie przechowywania cieczy łatwo zapalnych Rozporządzenie MSW i A z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719) zobowiązuje do przestrzegania następujących zasad:

- wszystkie czynności związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, transportem lub składowaniem materiałów należy wykonać zgodnie z warunkami ochrony ppoż. określonymi w instrukcji technologiczno-ruchowej, lub zgodnie ze wskazaniem producenta,
- materiały powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wzajemnego oddziaływania (tabela wykluczeń),
- ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C należy przechowywać w pojemnikach z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia,
- w obiektach zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi nie należy przechowywać tych materiałów w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych,
- przy stosowaniu cieczy łatwo zapalnych i gazów palnych w pomieszczeniu należy zapewnić skuteczną wentylację,

5.3. Pożary powstałe od nie zgaszonych papierosów

W budynku i na terenie UR (parkingi i drogi wewnętrzne) obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu oraz zakaz używania otwartego ognia zgodnie z ustawą z dn. 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 2015, poz.298). Zwraca się uwagę, że nie zgaszone papierosy stanowią źródło ognia o temperaturze od 250-650°C. Niedopałek może tlić się nawet do 12 min. Najbardziej podatne na zapalenie od niedopałków są materiały, których temperatura zapalenia jest w granicach temperatury niedopałka a w szczególności:

- tkaniny.
- gazy, ciecze łatwo zapalne i ich pary,
- papier i wyroby z papieru,
- materiały pochodzenia celulozowego,

5.4. Ustalenia porządkowe

W budynku i na terenie UR (parkingi i drogi wewnętrzne) zabrania się:

- używania otwartego ognia (z wyjątkiem prac remontowo-budowlanych po odpowiednim zabezpieczeniu ppoż.),
- palenia tytoniu – obowiązuje całkowity zakaz palenia w budynku i na terenie UTH (parkingi i drogi wewnętrzne),
- użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami podanymi przez producenta,
- przechowywania cieczy palnych w pomieszczeniach do tego nie dostosowanych; o fakcie przechowywania tych cieczy w danym pomieszczeniu musi być powiadomiona ochrona,
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
- składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń ogrzewczych,
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- tarasowania dostępu do wyjść ewakuacyjnych, do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe,
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną ppoż.,

- pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. nie przeznaczonych do pracy ciągłej,
- opuszczania pomieszczeń z pozostawionymi bez nadzoru odbiornikami energii nie przeznaczonymi do pracy ciągłej,
- wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru lub wybuchu,

6. Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Przez prace niebezpieczne pożarowo rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego (np. spawanie gazowe i elektryczne, cięcie palnikami itp.). Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym do tego celu na stałe miejscem, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, wykonywane wewnątrz budynku, a także na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo Zlecający, oraz wykonawca mają obowiązek:

- oceniać zagrożenia w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przeprowadzenie prac i zabezpieczenie miejsca pracy po jej zakończeniu,
- zarejestrować prace i wypełnić kartę rejestru prac pożarowo – niebezpiecznych (Wzór nr 1),

3. Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. (Wzór nr 1).

4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania tych prac oraz w rejonach przyległych należy usunąć, a jeżeli nie jest to możliwe (np. palne elementy konstrukcji) należy je zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne czynności związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub gazów palnych, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par tych cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym były wykonywane oraz w uzasadnionych przypadkach pomieszczenia i rejon przyległe,
- prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sprzęt używany do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- drogi ewakuacyjne i dojścia do stanowisk prowadzonych prac powinny być tak dobrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca zagrożonego pożarem.
- zlecający, stosownie do występujących w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych zagrożeń zapoznaje osoby wykonujące pracę z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,

6.1. Ustalenia organizacyjne

- Całkowitą odpowiedzialność za prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, zleconych firmom zewnętrznym, ponosi wykonawca tych prac.
- Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym przeprowadzenie tych prac powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są na podstawie zlecenia w oddzielnym oświadczeniu wykonawcy.

- Dokument, o którym mowa w pkt. 2 powinien zawierać datę rozpoczęcia i zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

7. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice

7.1. Wymagania w zakresie ustalenia ilości gaśnic

Zgodnie z wymaganiami obiekty powinny być wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy, zwany dalej „sprzętem” w zależności od kategorii zagrożenia ludzi, wielkości obciążenia ogniowego oraz powierzchni. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich EN dotyczących gaśnic lub w gaśnice przewoźne.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg (lub 3 dm³) w strefach pożarowych obiektów zakwalifikowanych do kategorii ZL, przypada na każde 100 m² powierzchni.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg (lub 3 dm³) w strefach pożarowych obiektów zakwalifikowanych do kategorii PM, przypada na każde 100 m² powierzchni. w strefie pożarowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m².

7.2. Zasady rozmieszczenia i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- Sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, np. przy wejściach, przy klatkach schodowych, przy przejściach, w korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń.
- Miejsce usytuowania sprzętu powinno być oznakowane zgodnie z Polską Normą.
- Do sprzętu powinno być zapewnione dojście o szerokości co najmniej 1 m.
- Sprzętu nie należy umieszczać w miejscach, gdzie jest narażony na uszkodzenia mechaniczne, oraz w pobliżu źródeł ciepła.
- Wymaga się, aby długość dojścia do sprzętu nie była większa niż 30 m.

Uwaga: Środkiem gaśniczym w gaśnicach proszkowych powinien być proszek do gaszenia pożarów grup ABC.

Wstępną lokalizację sprzętu przedstawiono w części rysunkowej niniejszej instrukcji.

Do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju) przewiduje się stosowanie hydrantów wewnętrznych, gaśnic proszkowych i śniegowych. Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. W zależności od przeznaczenia, na każdej gaśnicy podaje się oznaczenia literowe podane w tabeli poniżej i piktogram.

Oznaczenia na gaśnicach

Rodzaj materiału palnego	Oznaczenie (gr. pożaru)	Środek gaśniczy
Ciała stałe pochodzenia organicznego, żarzące się	A	piana, woda, proszek
Ciecze palne, substancje stałe topiące się pod wpływem ciepła	B	piana, woda, proszek, CO ₂ ,
Gazy palne	C	proszek, CO ₂
Metale (np. sól, potas, magnez)	D	proszek specjalny
Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	F	pianowe

Piktogramy stosowane na gaśnicach. Literami oznaczono grupy pożarów.

Obecnie informację o możliwości i warunkach bezpieczeństwa podczas gaszenia urządzeń pod napięciem podaje się na gaśnicy w formie tekstu.

7.3. Zasady obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

7.3.1. Hydrant wewnętrzny

Jest to urządzenie do zwalczania pożaru składające się ze zwijadła/wspornika węża, ręcznego zaworu odcinającego, węża półsztywnego/płasko składanego i prądownicy z zaworem zamykającym. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę (grupa A).

Uwaga: Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione.

HW 25

HW 52

Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia od brzegu ku środkowi. Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo nie należy gasić od góry do dołu. Obsługę hydrantu HW52 powinny stanowić dwie osoby potrzebne do rozwinięcia węża pożarniczego, obsługi prądownicy i otwarcia zaworu hydrantowego.

7.3.2. Gaśnice śniegowe

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz do pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem. Sposób użycia: trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO₂ na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty. Ponieważ wypływający z dyszy dwutlenek węgla silnie oziębia się, nie wolno używać gaśnic śniegowych do gaszenia ludzi, zwierząt i rozgrzanych

konstrukcji stalowych. Nie wolno też gasić pożarów siarki, węgla, metali lekkich i materiałów, obok których są związki cyjanków. Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35°C.

Gaśnica śniegowa

7.3.3. Gaśnice proszkowe

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu.

Technika gaszenia jest identyczna jak w przypadku gaśnicy śniegowej. Gaszenie można w każdej chwili przerwać zwalniając dźwignię zaworu.

Gaśnice proszkowe

Gaśnice te nadają się do gaszenia pożarów grup A, B i C. W budynkach nie stosuje się gaśnic do gaszenia pożarów grup D.

Uwaga:

Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu. Z tego powodu nie należy odwracać ich dnem do góry w czasie gaszenia.

Ponieważ konstrukcja gaśnic w szczegółach różni się, dlatego przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją użycia podawaną na każdej gaśnicy. Po użyciu, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, należy skierować gaśnicę do serwisu.

7.3.4. Gaśnice pianowe

Przeznaczone są do gaszenia pożarów ciał stałych oraz cieczy palnych. Działanie gaśnicze polega na wychładzaniu strefy spalania poprzez wytworzenie warstwy izolacyjnej na palącym się materiale. Obecność wody w pianie powoduje, że nie można ich stosować do gaszenia instalacji elektrycznych

pod napięciem, dodatkowo w ograniczonym stopniu można je stosować przy niskich temperaturach, najczęściej do -20°C .

gaśnica pianowa

7.3.5. Gaśnice płynowe - gastronomiczne

Przeznaczone są do gaszenia pożarów grupy F, tj. tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych, ponieważ próby ich gaszenia innymi rodzajami gaśnic lub wodą mogą być nieskuteczne, ale także bardzo niebezpieczne. Wszystkie gaśnice przeznaczone do gaszenia pożarów grupy F muszą spełniać wymagania testu dielektrycznego, potwierdzającego możliwość bezpiecznego gaszenia urządzeń pod napięciem elektrycznym.

7.4. Wymagania w zakresie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odpowiedniej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

W szczególności należy:

- **badanie okresowe instalacji odgromowej** należy przeprowadzać co najmniej 1 raz na 5 lat,
- **badanie oporności izolacji instalacji elektrycznej i badanie instalacji elektrycznej** w zakresie ochrony przeciwporażeniowej przeprowadzić co najmniej 1 raz na 5 lat (Ustawa Prawo Budowlane),
- **konserwację i przeglądy techniczne sprzętu gaśniczego** należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku,
- **konserwację, przeglądy techniczne oraz pomiary hydrantów wewnętrznych** należy przeprowadzać zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż jeden raz w roku, próbę ciśnieniową węży hydrantowych na maksymalne ciśnienie robocze instalacji raz na 5 lat.

Okresowe przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic i hydrantów wewnętrznych powinny dokonywać zakłady specjalistyczne legitymujące się stosownymi uprawnieniami, a przede wszystkim posiadające zaplecze techniczne, gwarantujące odpowiedni poziom usług.

7.5. Oznakowanie budynku znakami ewakuacyjnymi i ppoż.

Zgodnie z Rozporządzeniem MSW i A z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719), Właściciel (użytkownik lub zarządca) jest zobowiązany do oznakowania obiektu pożarniczymi tablicami informacyjnymi, a w szczególności do:

- umieszczania w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru,
- oznakowania dróg, wyjść i kierunków ewakuacji zgodnie z PN-EN ISO 7010,
- oznakowania miejsc usytuowania urządzeń ppoż. i gaśnic,
- oznakowania miejsc zbiórki do ewakuacji, miejsc lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- oznakowania miejsc usytuowania urządzeń sterujących urządzeniami ppoż.,
- oznakowania miejsc usytuowania ppoż. wyłączników prądu, głównego zaworu gazu oraz miejsc w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,

Obiekt jest oznakowany zgodnie z przedstawionymi wyżej wymaganiami PN w zakresie lokalizacji gaśnic, hydrantów, przeciwpożarowych wyłączników prądu, wyjść ewakuacyjnych i kierunków ewakuacji.

Stosowane najczęściej znaki bezpieczeństwa przedstawiono poniżej.

ZNAKI EWAKUACYJNE wg PN-EN ISO 7010

Kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia

Schodami w górę

Schodami w dół

Wyjście ewakuacyjne

Kierunek drogi ewakuacyjnej

Drzwi ewakuacyjne

ZNAKI OCHRONY PPOŻ. wg PN-EN ISO 7010

Hydrant wewnętrzny

Gaśnica

Alarm pożarowy

Przeciwpowarowy wyłącznik prądu

Hydrant zewnętrzny

Drzwi przeciwpowarowe

8. Zasady postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

8.1. Zasady alarmowania o pożarze

W razie powstania pożaru osoba, która zauważyła pożar lub jego oznaki obowiązana jest natychmiast zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz zaalarmować telefonicznie KM PSP w Radomiu, tel. alarmowy 998 lub 112.

W czasie telefonicznego zgłoszenia o pożarze należy spokojnym i wyraźnym głosem podać:

- gdzie się pali (adres, nazwa obiektu),
- co się pali,
- czy są zagrożeni ludzie,
- podać swoje imię i nazwisko,
- udzielić dodatkowych informacji, o które zapyta dyżurny PSP.

Uwaga!

Sluchawkę należy odłożyć dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

Po zaalarmowaniu o pożarze należy:

- przystąpić do ewakuacji osób przebywających w obiekcie, a następnie mienia – w pierwszej kolejności najbardziej cennego i znajdującego się na linii posuwania się ognia;
- wyłączyć dopływ energii elektrycznej przy użyciu przeciwpożarowego wyłącznika prądu znajdującego się w korytarzu przy wejściu głównym lub zawiadomić dyżurującego elektryka o konieczności wyłączenia dopływu prądu do obiektu;
- przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic;
- zawiadomić o pożarze Zarządzającego lub osobę go zastępującą;
- sprawdzić stan dróg dojazdowych do obiektu dla potrzeb służb ratowniczych;
- w szczególnym przypadku należy podjąć działania w celu usunięcia pojazdów, wózków, przedmiotów blokujących dojazd pożarowy do obiektu.

W razie potrzeby należy zawiadomić ponadto:

→ Policję	– tel. 997 / 112
→ Pogotowie ratunkowe	– tel. 999 / 112
→ Pogotowie Energetyczne	– tel. 991
→ Pogotowie Gazowe	– tel. 992

8.2. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczo-gaśniczą

Po przybyciu na miejsce zdarzenia pierwszej jednostki straży pożarnej należy dokładniej poinformować dowódcę tej jednostki o:

- ✓ miejscu powstania pożaru oraz drogach rozprzestrzeniania się ognia;
- ✓ osobach przebywających w obiekcie, szczególnie osobach przebywających w strefie zagrożenia;
- ✓ podjętych i prowadzonych działaniach ratowniczych;
- ✓ wszelkich pomieszczeniach szczególnego zagrożenia pożarowego oraz o miejscu występowania przedmiotów szczególnie cennych;
- ✓ miejscu występowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu oraz materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym (butli z gazem płynnym, pojemników z cieczami palnymi).

Uwaga!

Wszystkie osoby przebywające na terenie obiektu muszą bezwzględnie zastosować się do poleceń kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, który ma prawo żądać od nich niezbędnej pomocy w zakresie prowadzonych działań ratowniczych.

8.3. Zasady postępowania po pożarowego

Po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej Zarządzający obiektem powołuje komisję w celu zbadania wszystkich okoliczności związanych z:

- ✓ powstaniem pożaru,
- ✓ jego wykryciem,
- ✓ alarmowaniem PSP,
- ✓ przebiegiem całej akcji ratowniczo-gaśniczej prowadzonej przez personel obiektu, szczególnie do czasu przybycia jednostki straży pożarnej,
- ✓ ustaleniem przyczyny powstania pożaru,
- ✓ ustaleniem ewentualnych uchybień będących przyczyną powstania pożaru lub mających wpływ na jego powstanie.

Wyżej wymienione okoliczności nie wyczerpują w pełni wszystkich spraw związanych z powstaniem i wykryciem pożaru, dlatego mogą być one poszerzone o te elementy, które zostaną uznane za ważne przez Zarządzającego oraz powołana komisje.

Z dokonanej oceny należy sporządzić protokół, który musi zawierać wszystkie w/w elementy.

Wnioski oraz zalecenia zawarte w protokole należy szczegółowo omówić ze wszystkimi osobami zatrudnionymi w obiekcie, będącymi jego stałymi użytkownikami.

8.4. Inne miejscowe zagrożenia

Inne niż pożar zagrożenia praktycznie mogą powstać tylko w przypadku objęcia budynku strefą zagrożenia w wypadku działań o charakterze dywersyjnym lub awarii zewnętrznej.

Postępowanie w przypadku zagrożenia terrorystycznego (sytuacja kryzysowa) Podłożenie ładunku wybuchowego

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego może być przekazana telefonicznie, pisemnie lub bezpośrednio przez sprawcę lub osobę z nim współdziałającą.

Osoba, do której dotarła informacja o zagrożeniu powinna:

1. Jeżeli informacja jest przekazana telefonicznie lub bezpośrednio zachować spokój.
2. Starać się uzyskać jak najwięcej informacji umożliwiających lokalizację zagrożenia oraz rozpoznanie osoby przekazującej informację,
3. Zatrzymać osobę przekazującą informację.
4. Natychmiast powiadomić upoważnionego pracownika administracji, osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo całego obiektu. Należy określić jakiego zagrożenia informacja dotyczy oraz czas i miejsce jej uzyskania.

Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w zależności od oceny prawdopodobieństwa realnego zagrożenia podjąć następujące kroki:

- nie podejmować żadnych działań, gdy wyjaśniło się pochodzenie podejrzanego teczek, paczek np. znalazł się właściciel i została ona przez niego zabrana,
- natychmiast ewakuować ludzi (bez wstępnego przeszukania budynku), jeżeli z treści informacji lub z zachowania osoby ją przekazującej wynika, że zamach bombowy jest realny; jeżeli informator podał czas wybuchu, należy ewakuować obiekt przed wybuchem. Niezwłocznie zawiadomić Policję.

Ewakuację ludzi należy przeprowadzić zgodnie z zasadami podanymi w niniejszej Instrukcji.

W przypadku przybycia wyspecjalizowanej grupy poszukiwawczej Policji (pirotechnicy) należy:

- udzielić dowódcy grupy niezbędnych informacji o zagrożeniu, przeprowadzonych działaniach i ich rezultacie,
- wyznaczyć pracowników do dyspozycji dowódcy grupy.
- w przypadku znalezienia lub wcześniejszego stwierdzenia, że w budynku pozostawiono podejrzaną wyglądającą paczkę – uniemożliwić dostęp do miejsca, w którym ją pozostawiono, nie dopuścić do jej dotykania lub przenoszenia,
- po zakończonej ewakuacji i sprawdzeniu pomieszczeń, osoby ją przeprowadzające powinny opuścić budynek i zamknąć wszystkie wejścia – jeżeli nie ma takiej możliwości, zabezpieczyć wejścia do czasu zakończenia akcji,
- po przybyciu Policji i pirotechników, wykonywać polecenia kierującego akcją, a w szczególności:
 - udzielić informacji na temat pomieszczeń,
 - wskazać pozostawione, podejrzaną paczki, torby, itp.

Zezwolenie na ponowne otwarcie budynku można wydać po upewnieniu się, że zagrożenie nie istnieje lub, że zostało zlikwidowane.

9. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi

9.1. Założenia ogólne

Przez warunki ewakuacji najogólniej należy rozumieć możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Bezpieczeństwo ewakuacji jest zawsze

zdeteminowane przez czas pomiędzy momentem uświadomienia sobie przez człowieka faktu zagrożenia ze strony pożaru bądź odebraniem alarmu o pożarze a czasem, w którym ucieczka jest już niemożliwa na skutek działania czynników pożarowych. Problem ewakuacji jest więc problemem pewnego czasu niezbędnego na ewakuację, który w konkretnych warunkach lokalnych nie może być dłuższy niż czas, w którym powstały pożar stworzy warunki zagrażające życiu ludzi. Czas ten kształtują zarówno warunki techniczne jakie zostały zapewnione w obiekcie jak też specyfikacja konkretnego miejsca pożaru jaki może powstać w danej jego części.

Najważniejszym zagadnieniem gwarantującym bezpieczeństwo ludzi przebywających w obiekcie jest zapewnienie optymalnych rozwiązań w zakresie ewakuacji. Spełnienie wymagań przeciwpożarowych w tym zakresie zapobiega zagrożeniu dla życia i zdrowia ludzi przebywających w obiekcie, nawet przy niedostatecznej organizacji akcji ewakuacyjnej.

9.2. Warunki ewakuacji – rozwiązania techniczne

Podstawowe wymagania w zakresie technicznych warunków ewakuacji z obiektów wynikają z aktualnych przepisów techniczno –budowlanych, to m.in.:

- drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz,
- szerokość drzwi ewakuacyjnych – co najmniej 0,9 m; w przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 0,9 m,
- wysokość drzwi ewakuacyjnych – co najmniej 2 m,
- minimalna szerokość użytkowa biegu schodów - 1,2 m, a spocznika – 1,5 m,
- szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych – nie mniej niż 1,4 m,
- wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m,
- długość przejść ewakuacyjnych – maksymalnie do 40 m dla ZL
- długość dojsć ewakuacyjnych – dla ZLIII:
 - przy jednym dojściu - maksymalnie do 30 m (w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej),
 - przy co najmniej 2 dojściach - maksymalnie 60 m dla dojścia najkrótszego i 120 m dla drugiego dojścia,
- pomieszczenie powinno mieć co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m, gdy jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób,
- zabrania się stosowania do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych.

Wymagania te dotyczą budynków nowoprojektowanych (od 2002 r.) oraz istniejących w przypadkach dokonania nadbudowy, rozbudowy, zmiany sposobu użytkowania budynków.

W przypadku pozostałych budynków , w których nie są spełnione aktualne warunki techniczne ewakuacji należy określić , czy warunki te powodują zagrożenie życia ludzi podczas ewakuacji. Zgodnie z par.16 rozporządzenia MSWiA z dn. 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów użytkowany budynek istniejący uznaje się za zagrażający życiu ludzi, gdy występujące w nim warunki techniczne nie zapewniają możliwości ewakuacji ludzi, występuje to m. in. w przypadkach, gdy:

- szerokość przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego albo biegu bądź spocznika klatki schodowej służącej do ewakuacji jest mniejsza o ponad jedną trzecią od określonej w przepisach techniczno-budowlanych;
- długość przejścia lub dojścia ewakuacyjnego jest większa o ponad 100 % od określonej w przepisach techniczno budowlanych;

9.2.1. Długość przejść ewakuacyjnych

Długość przejścia ewakuacyjnego mierzy się w pomieszczeniu od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Przejście nie powinno prowadzić łącznie przez więcej niż trzy pomieszczenia.

W analizowanym budynku długości przejść ewakuacyjnych są zgodne z obowiązującymi wymaganiami.

9.2.2. Długość dojsć ewakuacyjnych

Długość dojścia ewakuacyjnego mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia najdalej występującego, w którym może przebywać człowiek, do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku. W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsionkiem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsionka. W przedmiotowym obiekcie długość dojsć ewakuacyjnych należy mierzyć do wyjść na zewnątrz obiektu.

- *W analizowanym budynku długość dojścia ewakuacyjnego, jest zgodna z przepisami*

9.2.3. Liczba oraz szerokość, wysokość i kierunek otwarcia wyjść ewakuacyjnych

Drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych oraz drzwi ewakuacyjne powinny mieć w świetle ościeżnicy szerokość co najmniej 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób 0,8 m, wysokość co najmniej 2 m.; w przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 0,9 m.

Drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne z analizowanego budynku otwierają się na zewnątrz, a ich szerokość w świetle ościeżnicy jest zgodna z powyższymi wymaganiami.

Pomieszczenie powinno mieć co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5m, gdy jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób,

Salę wykładową i audytorium podlegające tym przepisom spełniają je.

9.2.4. Wysokość dróg ewakuacyjnych

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia – 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m.

W analizowanym budynku lokalne obniżenie nie występuje, a wysokość dróg ewakuacyjnych spełnia wymagania.

9.2.5. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych, biegu i spoczników schodów

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczyć proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m. Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.

Szerokości poziomych dróg ewakuacyjnych (korytarzy) są zgodne z wymaganiami.

W analizowanym budynku szerokości dróg ewakuacyjnych, w tym szerokości biegu i spoczników schodów są odpowiednie.

9.3. Zasady przeprowadzania ewakuacji

Decyzję o całkowitej ewakuacji osób z obiektu podejmuje Zarządzający, osoba go zastępująca lub osoba ponosząca odpowiedzialność za daną strefę pożarową budynku w chwili wystąpienia zagrożenia. Osoba ta do czasu przybycia pierwszego zastępu ratowniczego PSP przejmuje kierownictwo nad przebiegiem działań ratowniczych. W przypadku wystąpienia zagrożenia lokalnego np. w dowolnym pomieszczeniu, obowiązek zaalarmowania osób znajdujących się w najbliższym otoczeniu spoczywa na każdym kto zauważy zaistniałe niebezpieczeństwo. Ewakuację ogłaszamy wołaniem, np:

Pożar! Pali się! Ogłaszam ewakuację z budynku!

Kierujący działaniami ratowniczymi powinien działać zdecydowanie spokojnie i w sposób opanowany, co pozwoli mu na podporządkowanie sobie zachowania osób objętych ewakuacją i uczestniczących w akcji ratowniczej.

Po zaalarmowaniu osób znajdujących się w bezpośredniej strefie zagrożenia, przejmujący dowodzenie akcją ratowniczą, powinien przeprowadzić szybkie rozpoznanie, mające na celu ustalenie niezbędnych danych do podjęcia prawidłowych decyzji, tj.

- 1) charakter i wielkość zagrożenia;
- 2) drogi rozprzestrzeniania się pożaru;
- 3) ilość zagrożonych osób;
- 4) ilość osób zdolnych do udzielenia pomocy osobom zagrożonym.

Przejmujący dowodzenie akcją ratowniczą powinien podzielić zadania wśród osób zdolnych do udzielenia pierwszej pomocy w celu:

- a) zaalarmowania PSP (o ile nie zostało to jeszcze zrobione);
- b) ewakuowania osób niezdolnych do indywidualnej ewakuacji;
- c) kierowania przebiegiem ewakuacji osób;
- d) wyłączenia dopływu energii elektrycznej;
- e) zaalarmowania Pogotowia Ratunkowego lub innych służb ratowniczych, o ile zachodzi taka potrzeba;
- f) przystąpienia do gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic i sprzętu hydrantowego.

UWAGA!

Najważniejszym zadaniem kierującego akcją ratowniczą przed przybyciem zastępów ratowniczych PSP jest przeprowadzenie ewakuacji osób na zewnątrz obiektu.

Ogólne wskazania dla osób uczestniczących w przeprowadzaniu ewakuacji:

- zachować spokój, nie okazywać podniecenia i zdenerwowania, nie wszczynać zbędnych dyskusji lub co gorzej kłótni z innymi osobami;
- bezwzględnie i natychmiast podporządkować się zarządzeniom osoby kierującej ewakuacją i innymi działaniami ratowniczymi;
- udzielać pomocy osobom niezdolnym do indywidualnej ewakuacji;
- posiadać umiejętność ratowania osoby, której zapaliła się odzież;
- posiadać umiejętność postępowania w pomieszczeniach zadymionych;
- znać sposoby ratowania ludzi oraz użycia gaśnic;
- znać zasady alarmowania PSP, Pogotowia Ratunkowego i innych służb ratowniczych;
- utrzymywać podczas ewakuacji wzajemną łączność pomiędzy osobami uczestniczącymi w akcji ratowniczej oraz okazywać pomoc osobom zagrożonym.

Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych jest zagadnieniem bardzo istotnym ze względu na bezpieczeństwo osób ratowanych, które mogły ulec utracie przytomności i zatruci dymem jak również ze względu na przeprowadzających ewakuację, którzy mogli ulec zasłabnięciu.

Podczas prowadzenia ewakuacji w zadymionych pomieszczeniach należy kierować się następującymi zasadami:

- a) wejście do pomieszczenia, z którego wydobywa się dym, stwarzający podejrzenie o powstaniu pożaru, wymaga zachowania szczególnej ostrożności:
 - wchodzić ostrożnie, uchylając drzwi stopniowo;
 - być w pozycji pochylonej, a nawet leżącej;
 - mieć przy sobie zabraną wcześniej gaśnicę;
 - w miarę możliwości mieć zabezpieczoną głowę oraz twarz (mokry ręcznik, chustka);
 - poruszać się wzdłuż ścian aby nie stracić orientacji dotyczącej miejsca występowania wyjścia ewakuacyjnego;

wskazane jest przy tym, aby w pobliżu osoby wchodzącej do zadymionego pomieszczenia znajdowała się inna osoba zabezpieczająca ją w razie konieczności udzielenia niezbędnej, natychmiastowej pomocy.

- b) w przestrzeni zadymionej należy poruszać się w pozycji pochylonej aby głowa znajdowała się jak najniżej, gdzie stosunkowo jest najmniejsze zadymienie i gdzie jest dostęp czystszej powietrza;
- c) poszukiwanie w zadymionym pomieszczeniu osoby przypuszczalnie pozostałej powinno uwzględniać dokładne sprawdzenie miejsc, gdzie mogła się ona schronić.

Ratowanie osoby, której zapali się odzież jest jedną z podstawowych umiejętności i musi być dokonywana szybko, błyskawicznie bez wahania i najmniejszej zwłoki, a zarazem zdecydowanie z jednoczesnym zachowaniem ostrożności przez osobę ratującą.

Ratujący powinien:

- biegnąc w kierunku poszkodowanego (lub goniąc go, ponieważ osoby z płonąca odzieżą zazwyczaj biegną) wezwać do upadku i tarzania się po podłodze lub ziemi;
- podbiec szybko i przewrócić ofiarę wypadku;
- wezwać do zrzucenia płonącej odzieży, jeżeli jest to możliwe;
- zarzucić na ofiarę jakąkolwiek tkaninę znajdującą się w pobliżu (płaszcz, własną marynarkę);
- tarzać ofiarę wypadku, przytłumiając silnie narzutę do osoby ratowanej, aż do stłumienia płomienia, zdjąć ją później ostrożnie lub pozostawić do czasu udzielenia pierwszej pomocy przed medycznej;
- przekazać poszkodowanego pod opiekę lekarską.

Jednym z ważniejszych elementów ewakuacji jest przeciwdziałanie panice, która jest często zjawiskiem towarzyszącym w czasie pożaru.

Środki przeciwdziałania panice to:

- przykład osobisty
- zdecydowany nakaz
- wykazanie nierealności niebezpieczeństwa
- użycie siły
- unieszkodliwienie przywódcy paniki

Wszystkie ewakuowane osoby do czasu zakończenia działań ratowniczych powinny znajdować się w wyznaczonym miejscu, poza terenem akcji.

Po ewakuacji osób z obiektu należy przystąpić do ewakuacji mienia.

Ewakuację mienia należy prowadzić w miarę istniejących możliwości, mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo ludzi. W pierwszej kolejności należy ewakuować mienie z pomieszczeń najbardziej zagrożonych, znajdujące się na linii posuwania się ognia i przedmioty najbardziej cenne. Ewakuacja mienia nie może utrudniać działań ratowniczych, prowadzonych przez jednostki straży pożarnej i inne służby ratownicze.

UWAGA!! NIGDY NIE RYZYKUJ ŻYCIA DLA RATOWNIA MIENIA!!!

9.4. Oznakowanie dróg ewakuacyjnych

Kierunki ewakuacji z poszczególnych pomieszczeń wytyczone są znakami bezpieczeństwa zgodnymi z PN-EN ISO 7010

Ewakuacji należy dokonywać najbliższym dostępnym i niezagrożonym wyjściem z obiektu.

Miejscem zbiórki po ewakuacji z obiektu jest określone znakiem

Nie każdy pożar powinien być równoznaczny z zarządzeniem ewakuacji.

Ewakuacja z obiektu powinna być przeprowadzona w przypadku gdy:

- pożar nie został ugaszony w zarodku, stwarza zagrożenie dla ludzi w pomieszczeniach znajdujących się na kierunku rozprzestrzeniania się pożaru oraz na kondygnacjach powyżej gdzie znajdują się osoby.
- zachodzi możliwość przedostania się ognia na sąsiednie kondygnacje.

9.5. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi

9.5.1. Zakres i zasady praktycznego sprawdzenia ewakuacji

Obiekt stanowiący jedną strefę pożarową, w którym jednocześnie może przebywać więcej niż 50 stałych użytkowników, podlega obowiązkowi okresowego (co najmniej raz na dwa lata) przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

Przedmiotowy obiekt ma strefę pożarową o liczbie stałych użytkowników > 50 osób i podlega obowiązkowi wypełnienia tych zaleceń .

Praktyczne sprawdzenie ewakuacji (w skrócie – PSE), ma na celu wyrobienie użytkownikom obiektów nawyków reagowania w przypadku zaistnienia realnego zagrożenia oraz ocenę przygotowania obiektu. PSE sprowadza się do dwóch zagadnień:

- sprawdzenia organizacji ewakuacji, gdzie celem jest:
 - sprawdzenie skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu oraz systemu powiadamiania o konieczności ewakuacji, w tym reakcji na alarm pożarowy,
 - doskonalenie procedur ewakuacji, w tym zapoznanie z kierunkami ewakuacji i zasadami zachowania się,
 - koordynacja działań służb odpowiedzialnych za ochronę,
 - zminimalizowanie możliwości wystąpienia paniki i jej skutków,
 - zmierzenie czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby, które się w nim znajdują,
 - weryfikację opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru,
- sprawdzenia warunków ewakuacji w zakresie:
 - ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
 - długości szerokości i wysokości dróg ewakuacyjnych (dojścia, przejścia biegi i spoczniki klatek schodowych)
 - stanu technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych i stopnia ich integracji, a szczególnie tych, które mają wpływ na ewakuację (zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych),
 - oświetlenia awaryjnego,

Główny nacisk należy położyć na ewakuację osób – zgodnie z założeniem, że życie ludzkie jest najcenniejsze. Dlatego ćwiczenie należy przeprowadzać w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje tj. przy maksymalnej liczbie osób w nim przebywających. PSE można rozszerzyć o zagadnienia dotyczące zabezpieczenia ważnych dokumentów i sprzętu.

Przebieg PSE z podziałem na etapy:

- Etap I – rozmieszczenie osób wyznaczonych, przygotowanie środków pozoracji,

- Etap II – ogłoszenie alarmu,
- Etap III – pomiar czasu trwania poszczególnych faz,
- Etap IV – sprawdzenie pomieszczeń w celu ustalenia liczby osób, które nie podjęły ewakuacji oraz przyczyny takiego zachowania.

9.5.2. Przygotowanie PSE

O terminie przeprowadzenia PSE Zarządzający obiektem jest zobowiązany powiadomić Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem. Państwowa Straż Pożarna może uczestniczyć w zaplanowanych ćwiczeniach.

Przed przystąpieniem do praktycznego sprawdzenia ewakuacji należy:

- wyznaczyć osobę odpowiedzialną za przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji oraz na sporządzeniu stosownej dokumentacji,
- wyznaczyć obserwatorów prowadzonych ćwiczeń,
- ustalić rodzaj i miejsce zagrożenia, którego wynikiem będzie przeprowadzenie ewakuacji ludzi z obiektu (np. pożar w biurze na II kondygnacji)
- ustalić czas oraz zakresu działań w trakcie ewakuacji dla osób funkcyjnych – kierujących działaniami ewakuacyjnymi np.:
 - godz. 10⁰⁰ zauważenie przez jednego z pracowników zadymienia w pokoju na II kondygnacji,
 - natychmiastowe powiadomienie pracowników oraz Zarządzającego lub jego zastępcę,
 - Zarządzający obiektem zarządza ewakuację pracowników i studentów z całego budynku, umówionym sygnałem ogłaszamy ewakuację budynku – w sposób stanowczy ale bez oznak zdenerwowania np. za pomocą kurierów (wyznaczonych pracowników) lub urządzenia nagłaśniającego,
 - Pracownicy i studenci natychmiast, sprawnie, bez zbędnej zwłoki opuszczają pomieszczenia (nie muszą wyłączać urządzeń elektrycznych np. komputerów, mogą zabrać ubrania, torebki), przysmykają drzwi (nie muszą ich zamykać na klucz) i kierują się do uprzednio wyznaczonego miejsca zbiórki do ewakuacji.
 - osoby odpowiedzialne za ewakuację wskazują kierunek do wyjścia ewakuacyjnego dla pracowników i studentów,
 - w czasie prowadzonej ewakuacji osoba wyznaczona np. portier wyłącza prąd, ewentualnie kieruje przybyłe jednostki straży w pobliże budynku i miejsc szczególnie zagrożonych,
 - na miejscu zbiórki do ewakuacji wyznaczona osoba sprawdza stan zdrowia i obecność ewakuowanych, o zaistniałych nieprawidłowościach powiadamia kierującego ewakuacją,
 - pracownicy nie mogą sami opuścić miejsca zbiórki do ewakuacji i samodzielnie wrócić do budynku,
 - kierującym ewakuacją jest Zarządzający obiektem, który w razie potrzeby informuje przybyłego dowódcę straży o stanie ewakuacji, osobach zagrożonych lub poszkodowanych,.

W celu urealnienia trudnych warunków ewakuacji, z jakimi użytkownicy budynku mogą się spotkać w praktyce, jako dodatkowy element można zastosować zadymienie pionowych i poziomych dróg ewakuacyjnych (ewakuacyjnych użyciem nietoksycznych świec dymnych).

Obserwatorzy biorący udział w ćwiczeniach powinni zwrócić uwagę na następujące elementy:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze,
- czy wszyscy użytkownicy przystąpili do ewakuacji,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami oraz czy nie wykorzystywano do jej celów dźwigów lub innych niż przewidziane przejść i wyjść,
- czy zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w obiekcie, tj. oświetlenie awaryjne, wentylację pożarową itp.
- odnotować czas w jakim opuszczono obsługiwany przez nich odcinek,
- odnotować wszelkie nieprawidłowości.

9.5.3 Dokumentacja z ćwiczeń.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien właściwie udokumentować fakt przeprowadzenia ćwiczenia PSE. Właściwa dokumentacja stanowi materiał porównawczy dający wnioski wynikające z oceny wyników kilku kolejnych ćwiczeń. Dokumentacja taka powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzenia ćwiczenia,
- sposób ogłoszenia alarmu,
- liczbę ewakuowanych osób (np. na podstawie list studentów w danych grupach),
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji lub stref na które podzielony jest obiekt,
- czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez wszystkich użytkowników,
- wnioski podsumowujące ćwiczenie obejmujące między innymi:
 - ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe, wyjścia),
 - zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu,
 - ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób do których nie dotarła informacja o alarmie wraz z podaniem przyczyn takiego faktu,
 - ocenę stanu zadziałania związanej z ćwiczeniem infrastruktury technicznej,
 - wszystkie zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły (np. zatory w drzwiach, przewężeniach korytarzy i innych newralgicznych punktach, pozostawianie w opuszczanych pomieszczeniach otwartych lub niedomkniętych drzwi, itp.)
 - zamierzenia, które należy przedsięwziąć, aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu.

Regularne przeprowadzanie PSE pozwala na wypracowanie optymalnych sposobów postępowania na wypadek pożaru, powoduje że użytkownicy obiektu właściwie reagują na zaistniałe zdarzenia, a realizując wyuczone i przećwiczone czynności przyczyniają się do skrócenia czasu trwania poszczególnych faz i w konsekwencji całkowitego czasu potrzebnego na ewakuację, co ma decydujące znaczenie w przypadku zagrożenia, szczególnie, gdy w obiekcie znajdują się ludzie będący w nim sporadycznie.

UWAGA: Na teren dla ewakuowanych wyznacza się teren parkingów od strony południowej.

10. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią niniejszej instrukcji

Osoby zatrudnione w obiekcie, będące jego stałymi użytkownikami, powinny być zaznajamiane z treścią niniejszej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi w ramach szkoleń wstępnych oraz szkoleń okresowych w zakresie przeciwpożarowym z opracowanym programem.

Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w obiekcie,
- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- zasadami obsługi sprzętu i urządzeń ppoż.
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku.

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest Pracodawca w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy osobowe. Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem każdego pracownika bez względu na zajmowane stanowisko.

10.1. Szkolenia wstępne

Szkolenie wstępne w zakresie przeciwpożarowym pracownik powinien odbyć w czasie instruktażu ogólnego w ramach szkolenia w dziedzinie bhp przed przystąpieniem do pracy w obiekcie.

Odbycie przez pracownika szkolenia wstępnego w zakresie przeciwpożarowym w ramach szkolenia w dziedzinie bhp powinno być potwierdzone przez pracownika na piśmie, w stosownym oświadczeniu.

10.2. Szkolenia okresowe

Celem szkolenia okresowego jest aktualizacja oraz ugruntowanie wiadomości i umiejętności pracownika w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie okresowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż raz na trzy lata, natomiast dla pozostałych pracowników powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż raz na sześć lat (w tym dla osób na stanowiskach kierowniczych co 5 lat).

Przewidywany zakres godzinowy wykładów z zakresu ppoż. nie mniej niż 2 godziny lekcyjne. Szkolenie okresowe powinno być zakończone egzaminem sprawdzającym, który przeprowadza organizator szkolenia. Pracownik po odbyciu szkolenia okresowego, otrzymuje zaświadczenie, które powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Wykłady na szkoleniu okresowym w zakresie przeciwpożarowym powinna prowadzić osoba posiadająca odpowiednie przygotowanie i doświadczenie zawodowe z dziedziny ochrony przeciwpożarowej, zgodne z wymaganiami art. 4 ust.2a lub 2b ustawy z dn. 24.08.1991r.

Ramowy program szkolenia w zakresie przeciwpożarowym

Lp.	Nazwa tematu szkolenia	Czas zajęć (min)	
		teoretycznych	praktycznych
1	Elementy zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów	25	-
2	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów	20	-
3	Zadania i obowiązki pracowników w czasie powstania pożaru. Organizacja i warunki ewakuacji.	25	-
4	Gaśnice i hydranty wewnętrzne. Budowa i zakres stosowania	20	-
5	Znajomość praktycznego użycia gaśnic i sprzętu hydrantowego	-	30
	Razem	90	30

11. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej

11.1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w budynku należy do Kierownictwa Uczelni. Wykonywanie działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników prowadzi Administrator obiektu – Pani Anna Pytlak-Bieniasz.
2. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi pracownik Uczelni, **Pani Justyna Wachnicka**.
3. Zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

11.2. Obowiązki

11.2.1. Obowiązki właściciela budynku.

Zarządzający jest odpowiedzialny za:

- zapewnienie wyposażenia budynku w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,

- oznakowanie dróg ewakuacyjnych, miejsca usytuowania hydrantów i gaśnic, miejsca zbiórki do ewakuacji oraz przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- utrzymanie dróg pożarowych w stanie umożliwiającym korzystanie z nich jednostek straży pożarnej,
- opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i jej aktualizację,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku możliwości ewakuacji,
- przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- nadzór nad prawidłowym wdrażaniem i stosowaniem niniejszej instrukcji.

11.2.2. Obowiązki pracownika prowadzącego sprawę ppoż.

Pracownik prowadzący sprawę ppoż. zobowiązany jest do:

- kontrolowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz prowadzenia działalności edukacyjnej i ostrzegawczej w tym zakresie,
- znajomości warunków budowlanych budynku, jego urządzeń i wyposażenia technicznego, zasad ewakuacji itp.,
- organizowania systematycznego szkolenia pracowników w zakresie ochrony ppoż.,
- sprawowania nadzoru nad prawidłowym rozmieszczaniem, stanem technicznym oraz terminową konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, odpowiednim oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych i pożarowych,
- czynnego udziału w szkoleniach, naradach i odprawach poświęconych zagadnieniom z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- analizowania przyczyn i skutków zaistniałych pożarów oraz opracowywania wniosków i metod prewencji.
- nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych.

11.2.3. Obowiązki pracowników i studentów

Pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom tej wiedzy,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji oraz w dokumentacji techniczno - ruchowej użytkowanych urządzeń,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- niezwłocznego zgłaszania usterek mogących spowodować pożar osobom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku,
- niezwłocznego zawiadomienia osób znajdujących się w strefie zagrożenia o grożącym im niebezpieczeństwie,
- w razie powstania pożaru – podporządkowania się poleceniom kierującego akcją i brania czynnego udziału w akcji ratowniczo – gaśniczej.

12. Wykaz telefonów alarmowych

Rodzaj służby	Tel. Alarmowy	Tel. Miejski
Policja	997 / 112	
Straż pożarna	998 / 112	
Pogotowie Ratunkowe	999 / 112	
Pogotowie Straży Miejskiej	986	
Pogotowie Energetyczne	991	

Administrator obiektu Pani Dorota Kurosz	48- 361-7255	
---	--------------	--

13. Postanowienia końcowe

W sprawach nie ujętych w niniejszej Instrukcji obowiązują aktualne przepisy Przeciwpowarowe, przepisy techniczno-budowlane oraz Polskie Normy dotyczace ochrony przeciwpowarowej.

14. Wzory dokumentow

Wz6r nr 1

KARTA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO KARTA REJESTRU PRAC NR /

1. Miejsce i rodzaj pracy
2. Czas pracy: dnia
godz. rozpocz6cia godz. zakoncz6nia.....

3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe:
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia prac i środki zabezpieczające:
.....
.....
5. Wykonujący prace (imię i nazwisko):
6. Odpowiedzialny za czynności zabezpieczające:
7. Nadzorujący prace:
8. Odpowiedzialny za kontrolę rejonu prac po ich zakończeniu:
.....

ZEZWALAM NA PROWADZENIE PRAC

.....
(Podpis zezwalającego)

9. Kontrole rejonu prac przeprowadzono: (data, godziny)

.....
(Podpis kontrolującego)

Wzór nr 2

Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych

1. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie spawania
.....
.....
2. Zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub w pomieszczeniu
.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac spawalniczych
.....
.....
5. Ilość i rodzaje sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych
.....
.....
6. Środki i sposoby alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru
.....
.....
7. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych
.....
.....
8. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych
.....
.....
9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu
.....
.....

Podpisy członków komisji

.....
.....
.....

Wzór Nr 3

Uniwersytet Radomski
ul. Malczewskiego 29
26-600 Radom

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(na) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie budynku dydaktycznego Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa w Radomiu, ul. Chrobrego 27,

a w szczególności znane są mi zasady i sposoby związane z:

1. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
2. eliminacją zagrożenia pożarowego,
3. przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej i odpowiedzialności z tytułu ich nie przestrzegania,
4. zasadami postępowania w przypadku pożaru,
5. zasadami obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
6. warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

Ponadto ustalenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
podpis składającego oświadczenie

.....
podpis prowadzącego szkolenie wstępne

.....
podpis prowadzącego szkolenie podstawowe

Przyjęto do akt personalnych dnia

15. Podstawa opracowania

15.1. Podstawa prawna

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422),

2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719),
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1030),
4. PN-EN ISO 7010:2012. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
5. PN-EN ISO 7010:2012. Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
6. PN-92/N-01256/04. Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
7. PN-92/N-01256/05. Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
8. PN-02852 Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru.
9. PN-EN 671-1. Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z węzłem półsłupowym
10. PN-EN 671-2. Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z węzłem płasko składanym.

15.2. Podstawa merytoryczna

- Zlecenie wykonania instrukcji;
- Wizja lokalna obiektu;
- Dostępna dokumentacja techniczna i budowlana obiektu

16. Wykaz załączników

Załącznik nr 1. Wykaz osób przeszkolonych w zakresie ochrony przeciwpożarowej
Załącznik nr 2. Arkusz przeglądów aktualności treści instrukcji
Załącznik nr 3. Arkusz wprowadzanych w instrukcji zmian
Załącznik nr 4. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru
Załącznik nr 5. Zasady organizacji akcji ewakuacyjnej w przypadku powstania pożaru
Załącznik nr 6. Zasady postępowania w czasie pożaru
Załącznik nr 7. Zasady gaszenia ognia za pomocą gaśnic
Załącznik nr 8. Zasady ewakuacji poszkodowanych z miejsc zagrożonych
Załącznik nr 9. Rodzaje i obsługa gaśnic
Załącznik nr 10. Sposoby zabezpieczania prac spawalniczych
Załącznik nr 11. Procedura ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania

17. Rozdzielnik

Instrukcję, w celu zapoznania się z zawartymi w niej postanowieniami, otrzymują do wglądu i zapoznania się pracownicy i studenci budynku dydaktycznego Wydział Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa Uniwersytetu Radomskiego, ul. Chrobrego 27, wg załącznika nr 1.

18. Plany ewakuacji

W załączeniu.

Załącznik nr 1

**WYKAZ OSÓB PRZESZKOLONYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ
ORAZ ZAPOZNANYCH Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

1. Każda osoba przebywająca na terenie budynku dydaktycznego Wydziału Materialoznawstwa, Technologii i Wzornictwa , która zauważyła pożar lub uzyskała informację o pożarze czy zagrożeniu, obowiązana jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
 - a) wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki,
 - b) Państwową Straż Pożarną – telefon 998 lub 112
 - c) zarządzającego obiektem – tel. wew.
 - d) lub jego zastępcę - tel. wew.
2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy podać następujące informacje:
 - a) gdzie się pali – podać adres,
 - b) co się pali – rodzaj pomieszczenia, na której kondygnacji, rodzaj palącego się materiału, np. meble biurowe w pomieszczeniu pracy,
 - c) czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, czy w pobliżu znajdują się materiały łatwopalne, itp.,
 - d) numer telefonu, z którego podaje się informacje oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę należy odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

3. W razie potrzeby powiadomić:
 - a) Pogotowie Ratunkowe – tel. 999
 - b) Policję – tel. 997
 - c) Pogotowie Energetyczne – tel. 991
4. W przypadku uszkodzenia sieci telefonicznej należy alarmować z najbliższego telefonu lub telefonu komórkowego.
5. Równolegle z alarmowaniem służb należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy gaśnic przenośnych oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się na terenie budynku.
6. Do czasu przybycia Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP akcją kieruje Zarządzający obiektem lub osoba przez niego wyznaczona, a w razie ich nieobecności najbardziej opanowana osoba spośród pracowników Wydziału.
7. Każda osoba zobowiązana jest podporządkować się prowadzącemu akcję ratowniczo – gaśniczą.
8. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi prowadząc ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - wyłączyć dopływ energii elektrycznej,
 - usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie materiały palne, wybuchowe, toksyczne oraz cenny sprzęt, materiały i dokumenty,
 - nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar,
 - po sprawdzeniu, że w pomieszczeniach objętych pożarem nie przebywają już ludzie należy pozamykać drzwi oddzielające ww. pomieszczenia od pomieszczeń sąsiednich oraz dróg ewakuacyjnych,

- ewakuować cenne przedmioty, ważne dokumenty, nośniki, o ile istnieje taka możliwość.
9. W razie konieczności ewakuacji po ogłoszeniu alarmu pożarowego:
- a) sprawdź dłońią drzwi i klamkę, a następnie:
 - jeżeli są gorące lub nienormalnie ciepłe – nie otwieraj drzwi,
 - jeżeli drzwi i klamka nie są nagrzane – ostrożnie je otwórz, ale bądź gotów zamknąć je, jeżeli zaistnieje nieoczekiwane taka konieczność,
 - jeżeli na korytarzu jest duże zadymienie poruszaj się jak najbliżej podłogi, skieruj się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego,
 - jeżeli wyjście jest zablokowane – wróć do pokoju by oczekiwać na pomoc z zewnątrz.
 - b) jeżeli musisz pozostać w swoim pokoju:
 - uszczelnij drzwi i kratki wentylacyjne zamoczonymi w wodzie ręcznikami,
 - jeżeli dym w dalszym ciągu przedostaje się do twojego pokoju zakryj głowę wilgotnym ręcznikiem,
 - w ostateczności otwórz okno lub wybij szybę,
 - nie otwieraj okna, jeżeli płomienie wydobywają się na zewnątrz z niższych kondygnacji.
10. W przypadku zaistnienia pożaru po godzinach pracy portier zobowiązany jest:
- powiadomić Państwową Straż Pożarną,
 - powiadomić zarządzającego obiektem,
 - przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic przenośnych i hydrantów wewnętrznych,
 - po przybyciu Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej udzielić dowódcy tej jednostki niezbędnych informacji dotyczących pożaru,
 - zabezpieczyć wspólnie obiekt oraz ewakuowane mienie

ZASADY ORGANIZACJI AKCJI EWAKUACYJNEJ W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

1. Każdy pracownik, który uzyska informację o pożarze powiadamia zaistniałej sytuacji swojego przełożonego.
2. Przełożony niezwłocznie informuje zarządzającego obiektem lub jego zastępców.
3. Decyzję o ewakuacji podejmuje zarządzający obiektem , a w razie jego nieobecności osoby wymienione w pkt. 2.
4. Kierownicy, oraz osoby przez nich wyznaczone kierują ewakuacją pracowników i studentów w sposób zorganizowany, przeciwdziałając powstawaniu paniki. Odpowiadają za wyprowadzenie pracowników, oraz ważnych dokumentów i wartościowego mienia na zewnątrz budynku do miejsc dyslokacji. O opuszczeniu przez wszystkich pracowników pomieszczeń Kierownicy niezwłocznie informuje kierującego ewakuacją.
5. Pracownicy i studenci po zarządzeniu ewakuacji wykonują ściśle polecenia przełożonego i osób przez niego wyznaczonych. Do podstawowych czynności każdego pracownika przed opuszczeniem stanowiska pracy należy:
 - zabezpieczenie dokumentów ,
 - wyłączenie wszelkich urządzeń elektrycznych,
 - zamknięcie drzwi i pozostawienie kluczy w zamkach,
 - zabranie rzeczy osobistych (*odzieży, przedmiotów wartościowych itp.*).
6. Pracownicy i studenci po opuszczeniu pomieszczeń Wydziału gromadzą się: na placu od strony północnej i zachodniej budynku.
7. Po opuszczeniu budynku przez pracowników i studentów, obiekt zabezpieczany jest przed dostępem osób niepowołanych przez pracowników ochrony. Jednocześnie wyznaczeni pracownicy sprawdzają czy na terenie obiektów nie pozostał żaden pracownik
8. Po zakończeniu akcji ratowniczo – gaśniczej prowadzący ewakuację podejmuje decyzję o dalszym funkcjonowaniu Wydziału.

Zasady postępowania w czasie pożaru (1)

- **Zachować spokój!**

- Natychmiast zgłosić pożar, podając dokładne dane o miejscu i rozmiarach pożaru.

998

- **Ostrzec innych pracowników o pożarze.**

- Wyłączyć urządzenia wentylacyjne, transportowe i grzewcze, odciąć dopływ przewodów rurowych, zamknąć główny zawór gazu, w razie potrzeby wyłączyć spod napięcia urządzenia elektryczne.

- Natychmiast opuścić obszary zagrożone, używając klatek schodowych, a także oznakowanych dróg ewakuacyjnych i pożarowych.

- Nie używać wind.
- Poruszać się w pozycji jak najbliżej podłogi (ochrona przed dymem i gorącym powietrzem).
- Działanie prowadzić zgodnie z instrukcją przeciwpożarową.

- **Ratowanie życia ludzi ma pierwszeństwo przed gaszeniem pożaru**

Zasady postępowania w czasie pożaru (2)

- Nie narażając własnego bezpieczeństwa, uczestniczyć w działaniach ratowniczo-gaśniczych aż do czasu przybycia straży pożarnej.

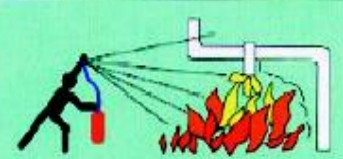
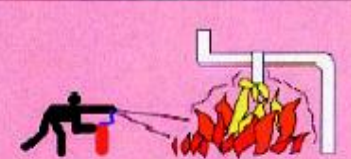
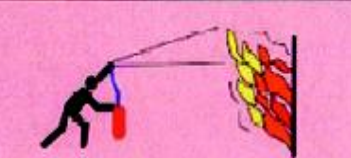
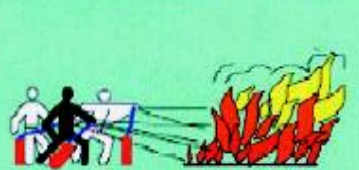
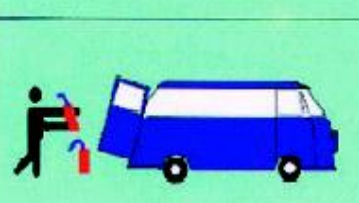
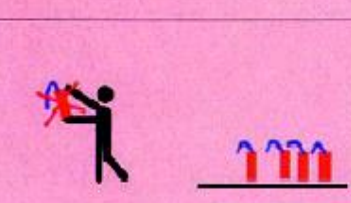
- Okrywanie i zawijanie palących się osób w koce gaśnicze, płaszcze itp.

(W razie konieczności gaszenia ognia – obracanie osoby poszkodowanej)

- Nigdy nie gasić płonącego tłuszczu wodą.
- Z chwilą przybycia straży pożarnej udzielić dowódcy sekcji stosownych informacji, przekazać plany budynku, dróg ewakuacyjnych i ratunkowych, a także właściwe klucze.

Zasady gaszenia ognia za pomocą gaśnic.

	DOBRE	ŹLE
Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)		
Palące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!		
Pożary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!		
Pożary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!		
Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej!		
Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia!		
Nigdy nie wieszać gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ich ponowne napełnienie!		

SPOSOBY EWAKUACJI POSZKODOWANYCH Z MIEJSC ZAGROŻONYCH

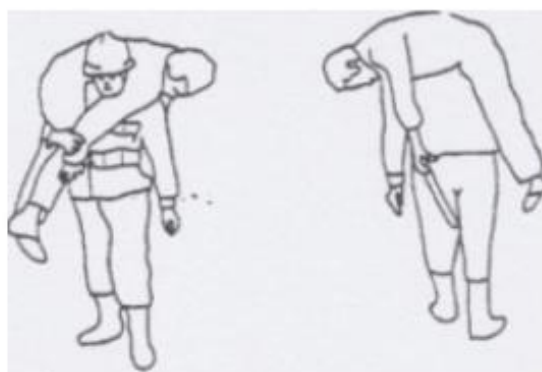
Rys. 1. Ewakuacja przez dwie osoby przy użyciu noszy

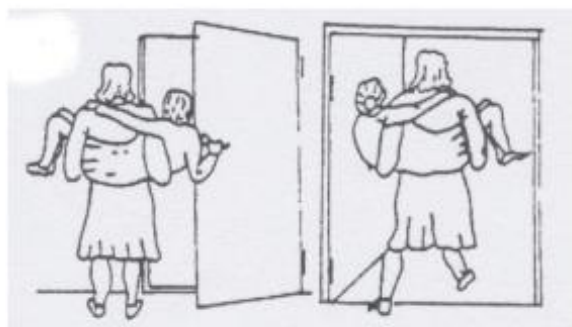
Rys. 2. Sposób przenoszenia rannych na krześle
(może zastąpić brak noszy)

Rys. 3. Ewakuacja przez dwie osoby "chwytym kończynowym"

Rys. 4. Ewakuacja przez jedną osobę "chwytym strażackim"

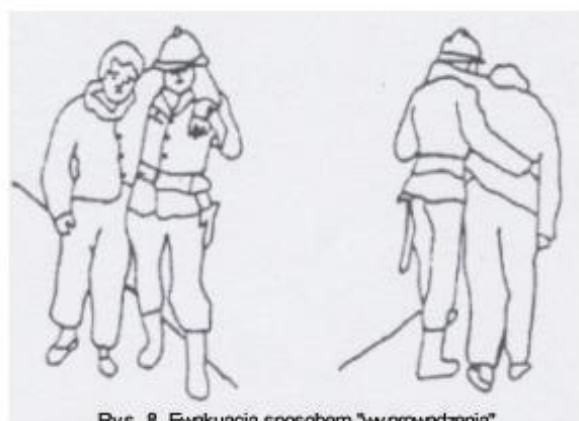
Rys. 5. Ewakuacja przez jedną osobę chwytem "biodrowym" - przejście przez drzwi

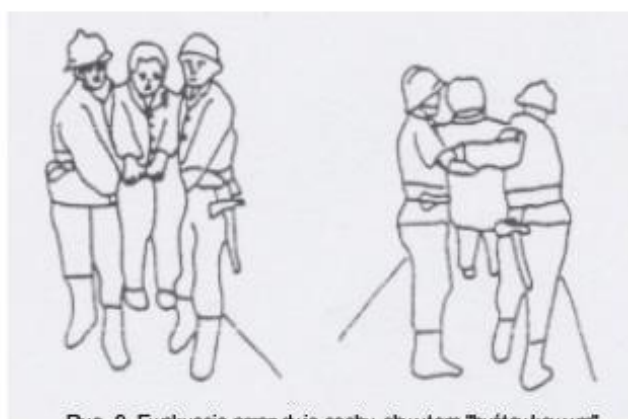
Rys. 6. Ewakuacja przez dwie osoby "na stoleczku"

Rys. 7. Ewakuacja przez jedną osobę chwytem "tłumokowym"

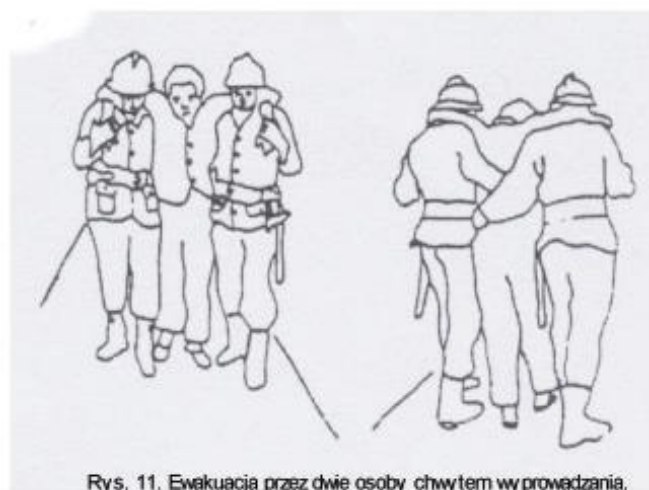
Rys. 8. Ewakuacja sposobem "wyprowadzenia"

Rys. 9. Ewakuacja przez dwie osoby chwytem "hustawkowym"

Rys. 10. Ewakuacja przez jedną osobę chwytem "na barana"

Rys. 11. Ewakuacja przez dwie osoby chwytem wyprowadzania.

Rodzaje i obsługa gaśnic

Gaśnice pianowe. Agregaty pianowe

ZALETY

- zapewnia szybkie chłodzenie przez skroplenie środka w kontakcie z pożarem
- tworzy powłokę odcinającą wydzielanie par palnych cieczy i uniemożliwia ponowne zapalenie
- może być użyta do gaszenia urządzeń elektrycznych, jeżeli posiadają informacje o dopuszczeniu

ZASTOSOWANIE

- pożary grupy A, B

PRZECIWWSKAZANIA

- nie gasić:
 - ciał reagujących z wodą, jak np. sól, potas, karbol, wapno
 - ciał palących się w postaci żaru w wysokich temperaturach
 - instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę bezpieczeństwa
- nacisnąć dźwignię
- skierować zawór na źródło ognia naciskając dźwignię

Gaśnice śniegowe. Agregaty śniegowe

ZALETY

- środek gaśniczy nie wymaga do uwolnienia czynnika wyzwalającego
- zbija mechanicznie płomień dzięki sile podmuchu
- działa tłumiąco wypychając tlen gazem obojętnym
- działa chłodząco, temperatura CO₂: -78°C
- nie pozostawia śladów po użyciu
- stosuje się do gaszenia urządzeń pod napięciem

ZASTOSOWANIE

- pożary grupy B i C
- urządzenia i instalacje pod napięciem do 1 kV

PRZECIWWSKAZANIA

- nie wolno gasić:
 - pożarów siarki, węgla, metali lekkich, materiałów, obok których są związki cyjanków
 - palących się ludzi
 - silnie rozgrzanych elementów konstrukcji urządzeń

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę
- nacisnąć dźwignię uwalniającą CO₂
- wydajność kontrolować zaworem

Gaśnice proszkowe. Agregaty proszkowe

ZALETY

- nietoksyczność, neutralność
- duża zdolność penetracji ognia, chłodzenie i tworzenie warstwy izolacyjnej przed ogniem
- możliwość gaszenia urządzeń elektrycznych
- proszki fosforanowe posiadają zwiększoną odporność na wilgoć, wstrząsy i gaszą pożary grupy A
- gasi skutecznie pożary gazów

ZASTOSOWANIE

- proszki fosforanowe gaszą pożary grupy A, B, C
- proszki węglanowe gaszą pożary grupy B, C
- urządzenia elektryczne pod napięciem do 1 kV
- pożary grup D (proszek D)

PRZECIWWSKAZANIA

- nie powinno się gasić:
 - części ruchomych maszyn
 - komputerów i sprzętu elektronicznego

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę bezpieczeństwa
- nacisnąć dźwignię
- uwolniony proszek i jego wydajność kontroluje się zaworem

Sposoby zabezpieczania prac spawalniczych

Aby uniknąć niebezpieczeństwa powstania pożaru należy zabezpieczyć stanowisko spawalnicze w następujący sposób:

Przed pracą:

1. Sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz czy są tak ustawione w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu względnie gazów,
2. Przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy sprawny technicznie i odpowiednio dobrany sprzęt pożarniczy (gaśnice, hydronetki wodne),
3. Zależnie od sytuacji w miejscu spawania:
 - a) zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przeniknięciem płomieni, iskier i cząstek metalu, uszczelniając wszelkie otwory i szczeliny w ścianach, podłogach i stropach (w tym również otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych, itp.) niepalnym materiałem, np. zwilżonymi matami niepalnymi, gipsem, itp.,
 - b) usunąć na bezpieczną odległość poza promień zasięgu iskier wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach przyległych do miejsca spawania występują otwory i szczeliny nie zabezpieczone w sposób określony wyżej,
 - c) przykryć szczelnie wszelkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, jeśli niemożliwe jest zastosowanie zabezpieczeń określonych, jak wyżej,
 - d) zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia, stosując w tym celu osłony z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła oraz stosując zraszanie wodą, itp.,
 - e) zdjąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp. na taką odległość od miejsca spawania, aby nie istniała możliwość jej zapalenia,
 - f) zabezpieczyć palne materiały przed zapaleniem wskutek przewodnictwa cieplnego, stosując np. odsunięcie materiałów (w tym również w pomieszczeniach sąsiednich) od przewodów, konstrukcji i urządzeń metalowych poddawanych spawaniu lub stałe chłodzenie wodą, itp.,
 - g) ze zbiorników i przewodów po gazach i cieczach palnych usunąć resztki gazów i par cieczy palnych, a także zanieczyszczenia i osady palne oraz dokonać pomiarów stężeń par gazów w atmosferze. Prace spawalnicze w pomieszczeniach lub urządzeniach zagrożonych wybuchem mogą być dopiero prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

W czasie pracy:

1. Ścisłe przestrzegać zaleceń zawartych w protokole komisji lub w zezwoleniu na spawanie.
2. Stałe obserwować miejsca upadku rozprysków spawalniczych, niezwłocznie likwidować zauważone źródło ognia, zbierać do wiadra lub pojemnika z piaskiem pozostałości elektrod i rozżarzone części metalu.
3. Parokrotnie, zależnie od czasu trwania pracy zraszać wodą zagrożone palne elementy budynku.
4. Przerwać pracę w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru.
5. W razie powstania pożaru zaalarmować straż pożarną i przystąpić do gaszenia.

Po pracy:

1. Dokładnie sprawdzić, czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp. nie wystąpiły objawy ognia, tlenie, iskrzenie, dym.
2. Zrosić wodą nagrzane palne elementy budynku i miejsca w których mogłyby powstać zarzewia ognia.
3. Przeprowadzić kontrolę miejsca i rejonu przeprowadzania prac spawalniczych po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac spawalniczych.

Procedura Ewakuacji Osób o Ograniczonej Zdolności Poruszania się

W trakcie ogłoszenia ewakuacji należy przestrzegać zasad opisanych w rozdziałach IBP:

Rozdział 9 :Warunki i organizacja ewakuacji ludzi

Cel Procedury

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób z obiektów należących do **Uniwersytetu Radomskiego im Kazimierza Puławskiego w Radomiu** w sytuacji zagrożenia.

I. Przedmiot i zakres stosowania

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących działania związane z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

II. Podstawy Uruchomienia Procedury

- Pożar: ogłoszenie ewakuacji w sytuacji braku możliwości ugaszenia pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi.
- Zamach o charakterze terrorystycznym: otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego dla ludzi środka np.: substancji chemicznej, przejście budynku przez uzbrojoną osobę/osoby.
- Zagrożenie NSCH: zagrożenie ze strony uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych.
- Zagrożenie katastrofą budowlaną.
- Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji gazowej.
- Inne.

III. Osoby objęte procedurą

- osoby odpowiedzialne za ewakuację,
- osoby o ograniczonej zdolności poruszania z dysfunkcjami narządów ruchu, wzroku, słuchu, zaburzeniami psychicznymi.

1. Osoby odpowiedzialne za ogłoszenie i realizację działań związanych z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

-wykładowcy, pracownicy.

2. Osoby niepełnosprawne ruchowo: osoby niepełnosprawne ruchowo w ograniczonym zakresie poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach, z protezami nóg, rąk.

- niepełnosprawność ruchowa występuje w wielu różnych formach. Może dotyczyć całego ciała lub poszczególnych jego części (rąk, nóg, kręgosłupa).
- sprawność fizyczna ograniczona,
- utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się
- konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków i noszy podczas transportu,

- konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków,
- lęk przed pośpiesznym i nie zawsze wykonywanym konwencjonalnymi metodami transportem,
- często znaczna waga osób,
- pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikiem, możliwy kontakt wzrokowy i głosowy,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

3. Osoby niedowidzące, niewidome:

- sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy,
- nigdy nie widziały ognia, pogorzeliska, sprzętu ratowniczego,
- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom,
- brak reakcji ochronnych na zagrożenia niesłyszalne i bezwonne,
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze,
- niemożność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce,
- stres i panika po wyczuciu za pomocą dotyku,
- chęć ewakuacji trasą dobrze sobie znaną, bez względu na jej dostępność,
- ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,
- dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

4. Osoby niedosłyszące, niesłyszące:

- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniu za pomocą syren, głośników, odbiorników rtv, a także osób niosących pomoc,
- konieczność rozmów migowych i czytania z ust - prowadzonych prawie indywidualnie,
- nieznanostwo języka migowego wśród większości społeczeństwa, a także wśród ratowników, co np. utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń,
- niemożność lub kłopoty w uzyskaniu informacji o stanie zdrowia,
- utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu,
- sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się samodzielnie wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
- wyostrome receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu.
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

Zmiany zachodzące w szybkim tempie związane z zagrożeniem i ewakuacją wśród wymienionych grup osób mogą powodować dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania.

IV. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania.

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu

- wykorzystaj pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- uspokój,
- wydaj polecenia,
- bądź stanowczy,
- wskaż kierunek ewakuacji,
- pomóż w ewakuacji.

2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku

- zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Wymień swoje imię i powiedz co się dzieje,
- osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwycić ją za rękę,
- idąc opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół,
- jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny. Sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć.

3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu

- zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

V. Instrukcja postępowania na wypadek ewakuacji

1. Osoba odpowiedzialna za ogłoszenie ewakuacji i koordynowanie działań ewakuacyjnych do przybycia PSP:
 - Kierownik obiektu.
 - Osoba wyznaczona w zastępstwie.
2. Sygnałem do rozpoczęcia ewakuacji jest w zależności od zamontowanego na obiekcie:
 - Alarm Systemu Sygnalizacji Pożaru
 - Alarm Dźwiękowego Systemu Ostrzegawczego
 - Alarm ustny przez wyznaczonego pracownika„Uwaga, proszę wszystkich o opuszczenie budynku i udanie się do miejsca zbiórki”.
4. Zarządzoną ewakuację należy kontynuować. Nie można odwoływać ewakuacji

w czasie jej trwania.

5. W trakcie ewakuacji zabronione jest korzystanie z windy.

6. Na miejsce zbiórki do ewakuacji wyznacza się parking od strony południowej

7. Na miejscu zbiórki KDR sprawdza stan osobowy pracowników i studentów.

8. W zależności od rozwoju sytuacji w razie konieczności można wyznaczyć inne bezpieczne dla osób miejsce zbiórki

9. W sytuacjach koniecznych np.: spotkania z udziałem osób trzecich, Uniwersytet prowadzi ewidencję osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

Ewidencja prowadzona jest tylko w konkretnym celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom niepełnosprawnym w sytuacji zagrożenia i konieczności ewakuacji oraz zapewnienia miejsca w budynku zgodnie z wytycznymi ppoż.

10. W sytuacji doraźnego pobytu w obiektach Uniwersytetu osób trzecich o ograniczonej zdolności poruszania, np.: wizyta w sekretariacie Uniwersytetu, opiekę nad daną osobą przejmuje pracownik, który w danej chwili ma z nią kontakt.

11. W przypadku przyjęcia na Uniwersytet studentów o ograniczonej zdolności poruszania się, zostaje przypisany stały opiekun/opiekunowie, który zna miejsce pobytu studenta na uczelni i w chwili ogłoszenia ewakuacji jest odpowiedzialny za udzielenie pomocy w opuszczeniu budynku.

VI. Opieka nad studentami w trakcie zajęć.

Nad grupami studentów opiekę sprawują wykładowcy, którzy w danej chwili przebywają ze studentami.

Niezwłocznie po rozpoczęciu zajęć wykładowca ma obowiązek sprawdzić obecność i zaznaczyć w dzienniku elektronicznym.

Po ogłoszeniu ewakuacji wykładowcy wraz ze studentami udają się na wyznaczone miejsca zbiórki. Głównym zadaniem wykładowców jest ewakuacja studentów i zapewnienie drożności wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie sal.

Pierwsza osoba, która znajdzie się przy drzwiach ewakuacyjnych powinna otworzyć drzwi na pełną szerokość i zabezpieczyć je w taki sposób (przytrzymać drzwi nie wyposażone w blokadę) aby umożliwić opuszczenie budynku wszystkim osobom.

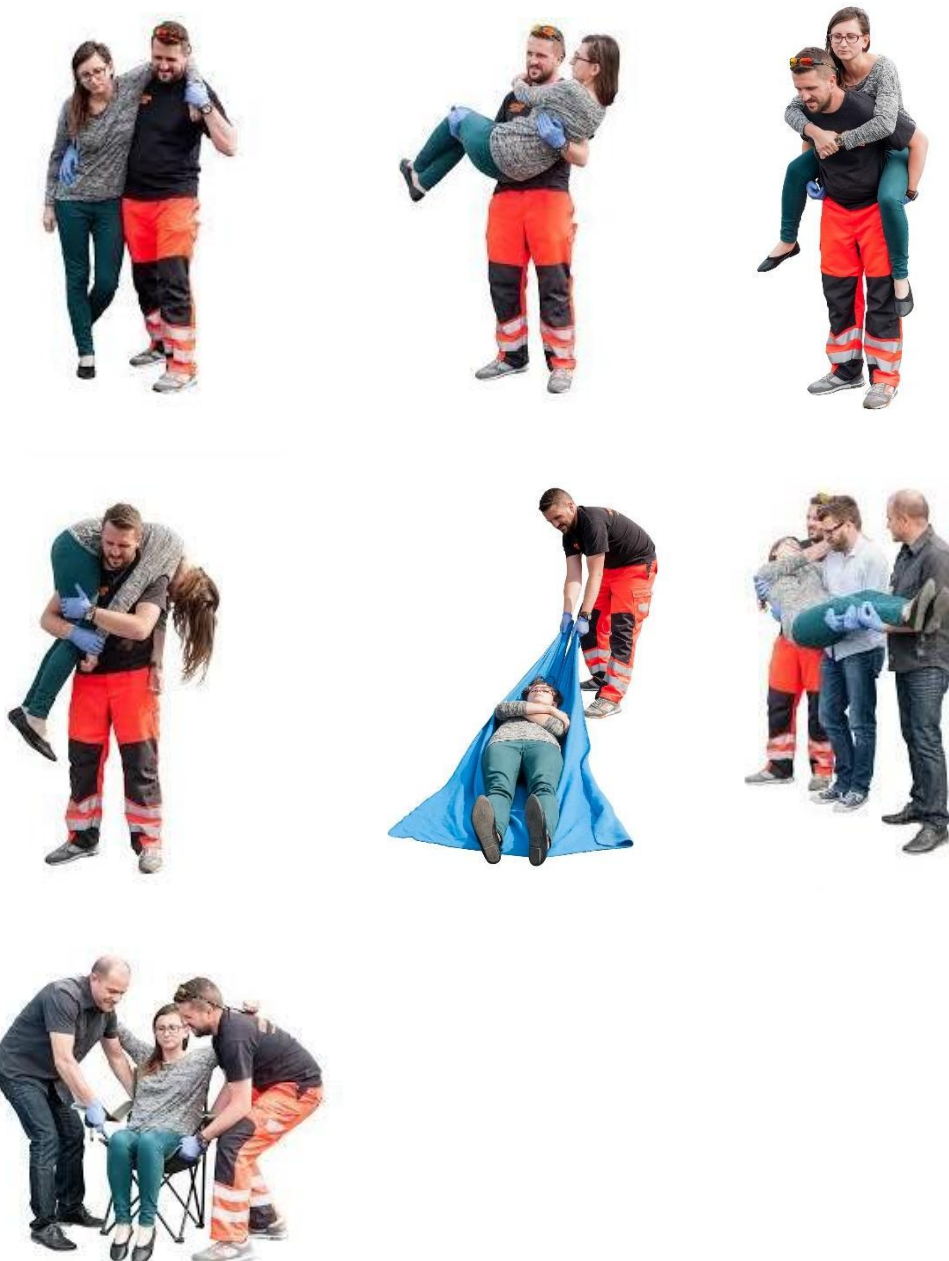
Przedstawiony sposób ewakuacji jest podstawowym jej wariantem, który w zależności od rozwoju sytuacji, miejsca i rozmiaru zagrożenia może ulec zmianie, i w zależności od którego trzeba będzie podjąć właściwe działania.

W tym celu powinien być wyznaczony KDR, który na bieżąco będzie podejmował decyzje.

Pomimo wyznaczenia osób odpowiedzialnych mogą zaistnieć sytuacje, w których osoby odpowiedzialne za przydzielony im zakres ewakuacji będą nieobecne lub będą wykonywały inne zadania. Dlatego też należy regularnie przeprowadzać szkolenia z zakresu ochrony ppoż.

oraz ćwiczenia z zakresu ewakuacji i użycia środków gaśniczych aby każda osoba odpowiedzialna za nadzór i przynależny jej zakres obowiązków mogła poradzić sobie w różnych sytuacjach zagrożenia pożarowego

Techniczne sposoby ewakuacji osób poszkodowanych / osób o ograniczonej zdolności poruszania

Źródło: Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej – Ewakuacja ludności. Licencja: CC BY 3.

PROCEDURA EWAKUACJI ETAPOWEJ OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W trakcie ogłoszenia ewakuacji należy przestrzegać zasad opisanych w rozdziałach IBP:

Rozdział 9 :Warunki i organizacja ewakuacji ludzi

Cel Procedury

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób z obiektów należących do **Uniwersytetu Radomskiego im Kazimierza Puławskiego w Radomiu** w sytuacji zagrożenia.

VII. Przedmiot i zakres stosowania

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących działania związane z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

VIII. Podstawy Uruchomienia Procedury

- Pożar: ogłoszenie ewakuacji w sytuacji braku możliwości ugaszenia pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi.
- Zamach o charakterze terrorystycznym: otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego dla ludzi środka np.: substancji chemicznej, przejście budynku przez uzbrojoną osobę/osoby.
- Zagrożenie NSCH: zagrożenie ze strony uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych.
- Zagrożenie katastrofą budowlaną.
- Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji gazowej.
- Inne.

IX. Osoby objęte procedurą

- osoby odpowiedzialne za ewakuację,
- osoby przebywające w budynku
- osoby o ograniczonej zdolności poruszania z dysfunkcjami narządów ruchu, wzroku, słuchu, zaburzeniami psychicznymi.

IV objaśnienia użytych sformułowań

1. Osoby ze szczególnymi potrzebami – osoby, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W sytuacji ewakuacji osobami ze szczególnymi potrzebami mogą być:

- osoby z niepełnosprawnością ruchową, w tym osoby poruszające się na wózku, osoby poruszające się przy użyciu dodatkowych środków (kul, laski, balkoniku itp.), osoby z protezami kończyn/y dolnych lub górnych, osoby niskorosłe, seniorzy, osoby ze znaczną nadwagą, a także osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się (np. kobiety w ciąży, osoby w okresie rekonwalescencji, rodzice z małymi dziećmi);
- osoby z niesprawnością narządu wzroku, w tym osoby słabowidzące lub niewidome;
- osoby z niesprawnością narządu słuchu;
- osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz narażonymi na dezorientację, panikę, niechęć lub niemożność działania w sytuacji stresowej.

2. Bezpieczna ewakuacja – zorganizowane przemieszczanie się ludzi do bezpiecznego miejsca, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej.

3. Bezpieczne miejsce – wyznaczone miejsce zbiórki na zewnątrz budynku lub miejsce wewnątrz budynku położone w innej strefie pożarowej nieobjętej pożarem.

4. Miejsce oczekiwania – miejsce wewnątrz budynku, wydzielone pożarowo, które może być użyte do czasowego oczekiwania osób na ewakuację przez profesjonalne służby ratownicze, w sytuacji braku możliwości oczekiwania w miejscu bezpiecznego oczekiwania (np. przedsionki przy klatce schodowej lub spocznik w klatce wydzielonej pożarowo). W sytuacji zagrożenia jako miejsca oczekiwania należy wybierać miejsca położone w innej strefie pożarowej niż strefa, w której wystąpiło zagrożenie.

5. Miejsce bezpiecznego oczekiwania – uprzednio wyznaczone miejsce oczekiwania na uratowanie przed zaistniałym zagrożeniem w czasie wystarczającym na ewakuację, położone w innej strefie pożarowej niż strefa, w której wystąpił pożar. W sytuacji ewakuacji wybór miejsca bezpiecznego oczekiwania powinien uwzględniać kierunek rozprzestrzeniania się zagrożenia poprzez wybranie miejsca położonego w kierunku przeciwnym do kierunku zagrożenia.

Miejsce bezpiecznego oczekiwania powinno być wyposażone w dodatkowe rozwiązania takie jak: odseparowanie od ciągów komunikacyjnych, wyposażenie w wewnętrzny interkom łączący z miejscem prowadzenia akcji ratowniczej, wyposażenie w środki ewakuacji takie jak krzeselka czy koce ewakuacyjne, wyposażenie w środki gaśnicze, wyposażenie w oświetlenie awaryjne, wyposażenie w ławkę, zapewnienie minimalnej przestrzeni manewrowej dla wózków (m.in. kwadrat o boku 1,5 m).

Jeśli w budynku nie wyznaczono miejsc bezpiecznego oczekiwania lub nie są one dostępne w momencie ewakuacji, jako miejsce oczekiwania należy wskazać miejsce o jak najlepszych cechach bezpieczeństwa oraz możliwości skutecznej realizacji ewakuacji, np. miejsce położone w przeciwległej części budynku do miejsca wystąpienia

zagrożenia oraz kierunku jego rozprzestrzeniania, przy odpowiednio dużym oknie, do którego możliwy będzie podjazd służb ratowniczych pojazdem z wyciągiem.

6. Ewakuacja etapowa – ewakuacja osób ze szczególnymi potrzebami, podzielona na etapy związane z ewakuacją do bezpiecznego miejsca wewnątrz budynku, przekazaniem informacji o osobach oczekujących służbom ratowniczym, oraz ewakuacja tych osób na zewnątrz budynku przez profesjonalne służby ratownicze.

7. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego w skrócie Instrukcja pożarowa określa wszystkie elementy, warunki i organizację ewakuacji, plany ewakuacji, strefy pożarowe w budynku, a także dostępne środki ochrony p. poż. Instrukcja pożarowa musi być łatwo dostępna oraz musi być aktualizowana co 2 lata.

8. Plany ewakuacyjne opracowane na podstawie instrukcji pożarowej muszą w sposób czytelny prezentować drogi ewakuacji, strefy pożarowe w budynku oraz dostępne środki ochrony przeciwpożarowej. Plany ewakuacyjne powinny być umieszczone w widocznych, łatwo dostępnych miejscach.

9. Właściciel lub zarządca budynku – rektor lub kierownik administracyjny budynku. Jest to osoba odpowiedzialna za organizację procesu ewakuacji, przeprowadzanie próbnych ewakuacji oraz szkoleń personelu w zakresie wymaganym stosownymi przepisami.

10. Osoby wspomagające ewakuację – osoby będące pracownikami budynku (pracownicy portierni, szatni, ochrony, pracownicy techniczni lub pracownicy odpowiedzialni za utrzymywanie czystości) przeszkolone i wyznaczone do aktywnego udziału w przeprowadzeniu ewakuacji w budynku.

11. Osobami biorącymi aktywny udział w ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w budynkach Uniwersytetu Radomskiego są:

- osoby wyznaczone do kierowania ewakuacją w budynku oraz osoby wyznaczone do wspomagania ewakuacji;
- nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia w chwili ogłoszenia ewakuacji w budynku, w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami znajdujących się w ich grupach zajęciowych;
- pracownicy uczelni będący kierownikami biur i jednostek mieszczących się w budynku, ich zastępcy oraz osoby przez nich wskazane, w zakresie ewakuacji pracowników tych biur będących osobami ze szczególnymi potrzebami.

12. Aktywny udział w ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami polega na:

- skutecznym i osobistym prowadzeniu w sposób zorganizowany osób ze swojej grupy drogami ewakuacyjnymi do miejsc bezpiecznego oczekiwania lub bezpośrednio na zewnątrz do miejsca zbiórki;
- wydawaniu jednoznacznych poleceń w celu realizacji działań ewakuacji w sposób spokojny, bezpieczny, zapobiegający panice oraz adekwatny do bieżących zagrożeń;

- identyfikacji osób ze szczególnymi potrzebami w grupie i realizacji ich ewakuacji w sposób właściwy do ich potrzeb;
- skutecznym i osobistym przekazaniu informacji o osobach ze szczególnymi potrzebami ewakuowanym do bezpiecznych stref oczekiwania, osobie kierującej ewakuacją oraz służbom ratunkowym.

13. Próbne ewakuacje oraz szkolenia w zakresie organizacji ewakuacji w budynku.

Kierownicy administracyjni budynków są zobowiązani, aby raz do roku przeprowadzać próbną ewakuację oraz szkolenie, w których pracownicy budynku oraz inne osoby zaangażowane we wspomaganie ewakuacji zostaną przeszkolone m.in. w zakresie organizacji i postępowania w sytuacji ewakuacji, obowiązujących procedur ewakuacji, położenia bezpiecznych miejsc oczekiwania oraz stref pożarowych, dostępnych środków uratowania, a także sposobów bezpiecznego udzielania pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami.

V Elementy ułatwiające ewakuację .

1. Ewakuacja osób z niepełnosprawnością ruchową:

- jeśli osoba ma trudności z przejściem klatką schodową, doprowadź ją lub wyznacz osobę, która doprowadzi tę osobę do miejsca bezpiecznego oczekiwania,
- zapytaj, jak skutecznie możesz pomóc w sprawnym przemieszczeniu i udziel pomocy we wskazany sposób,
- w sytuacji ograniczonych możliwości przemieszczania się użyj fotela biurowego lub krzesła na kółkach w celu szybkiego przemieszczenia tej osoby do strefy bezpiecznego oczekiwania.

2. Ewakuacja osób z niepełnosprawnością wzroku:

- jeśli nie wiesz, jak pomóc zapytaj, zawsze, zanim zaczniesz pomagać, komunikuj swoje zamiary,
- zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym – wymień swoje imię, poinformuj o zaistniałej sytuacji i swoich zamiarach,
- w celu udzielenia pomocy w szybkim przemieszczaniu się, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwycić ją za rękę,
- idąc, opisz otoczenie i wskazuj pojawiające się przeszkody, np. progi, schody w górę, w dół, itp.
- jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny, wskazując na cechy przestrzeni – np. gdy przed tobą, po prawej stronie zaczynają się schody w dół, ogólne ostrzeżenie „uważaj!” nie będzie wystarczające, aby osoba niewidoma właściwie zrozumiała intencje ostrzeżenia.

3. Ewakuacja osób głuchych i osób z niepełnosprawnością słuchu:

- zanim zaczniesz mówić do osoby głuchej lub z niepełnosprawnością słuchu, upewnij się, że na ciebie patrzy,
- aby zwrócić uwagę osoby z dysfunkcjami słuchu możesz zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku swojego rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, ale sformułuj w inny sposób lub napisz.

4. Ewakuacja osób z problemami natury psychicznej:

- traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę, zapewnij, że jej pomożesz,
- w sytuacji ataku panicznego lęku odwróć uwagę, zadawaj pytania, informuj o podejmowanych czynnościach, pomóż osobie zapanować nad oddechem np. poprzez głośne liczenie lub oddychanie do papierowej torebki,
- wykorzystaj fakt, że osoby chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

VI. Wytyczne dla osób odpowiedzialnych za kierowanie ewakuacją w budynku

1. W pierwszej kolejności podejmij ewakuację osób z pomieszczeń objętych bezpośrednim zagrożeniem np. z pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, jak również z rejonów, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte.

2. Sprawdź, czy w rejonie bezpośredniego zagrożenia, w pomieszczeniach znajdujących się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, jak również w miejscach zagrożonych odcięciem mogą znajdować się osoby ze szczególnymi potrzebami.

- Dowiedz się od kierowników, ich zastępców lub pracowników jednostek mieszczących się w rejonie zagrożenia bądź dyrektora/kierownika administracyjnego budynku czy w pomieszczeniach są osoby wymagające dodatkowej pomocy.
- Zbierz informacje o ew. pozostałych osobach wymagające dodatkowej pomocy od wykładowców kierujących ewakuację grup z sal wykładowych.
- Sprawdź w ewidencji użycia urządzeń technicznych służących zapewnieniu dostępności architektonicznej dla osób z niepełnosprawnościami, czy nie wynika z niej obecność osoby ze szczególnymi potrzebami w zagrożonym rejonie (np. czy pracownik udzielił pomocy poprzez użycie Platformy przyschodowej osobie poruszającej się na wózku). Jeśli w budynku taka ewidencja nie jest prowadzona, należy ją wprowadzić.
- Zadania sprawdzenia obecności osób ze szczególnymi potrzebami w miejscach zagrożenia możesz powierzyć osobom wspomagającym ewakuację lub wyznaczyć do tego zadania np. pracowników budynku będących na miejscu.

3. Ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami należy przeprowadzić etapami.

- Osoby ze szczególnymi potrzebami, szczególnie mające trudności w poruszaniu się oraz przebywające na wyższych kondygnacjach, kieruj do miejsc bezpiecznego oczekiwania, w których będą mogły zaczekać na ewakuację ze strony profesjonalnych służb ratowniczych.
- Do szybkiego przemieszczenia osób z trudnościami ruchowymi (np. osób o kulach, osób starszych lub innych osób, które nie są w stanie szybko i bezpiecznie samodzielnie się poruszać) możesz użyć fotela biurowego lub krzesła na kółkach.
- Pomocy nie musisz udzielać osobiście. Wskaż osoby, które mogą udzielić pomocy i poinstruuj je, co mają zrobić.
- Działania polegające na bezpośrednim transportowaniu z użyciem dodatkowych środków (np. krzesłami ewakuacyjnymi, a w szczególności środkami improwizowanymi) podejmuj tylko w sytuacji koniecznej. Jakiegokolwiek przenoszenie osób należy pozostawić służbom ratowniczym. Samodzielne przenoszenie lub podnoszenie może być realizowane tylko w wyjątkowej sytuacji, tylko przez osoby mogące bezpiecznie udzielić takiej pomocy, oraz tylko z użyciem bezpiecznych technik przenoszenia za pomocą tzw. chwytu kończynowego lub krzesłkowego.

4. Należy pamiętać o skutecznym komunikowaniu się z osobami ewakuowanymi.

- Przed podjęciem działań poinformuj osoby ewakuowane o tym, kim jesteś oraz co jest powodem Twoich działań. Pamiętaj, że część osób może nie być świadoma o zaistniałym zagrożeniu i potrzebie ewakuacji.
- Staraj się, by Twoje komunikaty były krótkie, rzeczowe i stanowcze.
- Zapytaj, jak bezpiecznie pomóc, szczególnie gdy osoba nie będzie w stanie szybko i bezpiecznie przemieszczać się samodzielnie.

5. Po przybyciu profesjonalnych służb ratowniczych poinformuj je o osobach oczekujących na ewakuację w miejscach bezpiecznego oczekiwania.

- Poinformuj służby ratownicze o miejscach i ilości osób oczekujących na pomoc. Przekaż informacje o potrzebach i trudnościach tych osób.
- Wskaż dostępne drogi ewakuacji oraz dostępne dodatkowe środki uratowania jak np. krzesła ewakuacyjne.

VII. Wytyczne dla kierowników jednostek mieszczących się w budynku i osób wyznaczonych do koordynowania ewakuacji

1. Przed rozpoczęciem ewakuacji uspokój grupę i zorientuj się w bieżącej sytuacji.

- Ściśle stosuj się do poleceń przełożonych lub prowadzących akcję ratowniczą;
- Na podstawie komunikatów lub informacji od osób kierujących ewakuacją dowiedz się, które drogi ewakuacji są bezpieczne oraz gdzie znajdują się najbliższe bezpieczne strefy oczekiwania;

- Wydadaj polecenie zabezpieczenia sprzętu elektronicznego, wyłączenia sprzętu elektrycznego i gazowego, zabezpiecz dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych.

2. Upewnij się, czy osoby ze szczególnymi potrzebami w Twoim biurze/dziale posiadają osobę do udzielenia pomocy w ewakuacji.

- dowiedz się, gdzie znajdują się osoby ze szczególnymi potrzebami z Twojego zespołu;
- sprawdź, czy każda z nich posiada osobę do pomocy, lub wyznacz taką osobę;
- w sytuacji doraźnego pobytu w biurze/dziale osób trzecich ze szczególnymi potrzebami obowiązek udzielenia pomocy w bezpiecznym opuszczenia pomieszczeń przejmie pracownik, który w danej chwili ma z nią kontakt.

3. Rozpocznij ewakuację.

- Wydawaj polecenia w sposób spokojny, rzeczowy i stanowczy. Zapobiegaj wywołaniu paniki. Zwróć uwagę na stosowanie się do poleceń osób kierujących ewakuacją.
- Osoby pełnosprawne skieruj do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych; wskaż kierunek ewakuacji i wyznaczone miejsce zbiórki; zwróć uwagę na poruszanie się prawą stroną korytarzy i klatek w celu umożliwienia poruszania się w przeciwnym kierunku służbom ratującym.
- Osoby ze szczególnymi potrzebami, przebywające na wyższych kondygnacjach, kieruj wraz z osobami pomagającymi do miejsc bezpiecznego oczekiwania. Wcześniej ustal z osobami kierującymi ewakuacją położenie tych miejsc oraz poinformuj o osobach, które na tę pomoc będą oczekiwały.

4. Zabezpiecz pomieszczenia.

- Upewnij się, że pomieszczenia biurowe oraz inne pomieszczenia przyległe (toalety, magazyny, pom. socjalne) zostały opuszczone;
- W przypadku pożaru drzwi i okna powinny zostać zamknięte, a klucze pozostawione w drzwiach;
- W przypadku skażenia chemicznego drzwi i okna powinny zostać otwarte.

5. Poinformuj osoby kierujące ewakuacją i/lub służby ratownicze o stanie ewakuacji swojej grupy.

- Poinformuj o miejscach i ilości osób oczekujących na pomoc. Przekaż informacje o potrzebach i trudnościach tych osób;
- Pozostań na miejscu do czasu otrzymania stosownej informacji, o zakończeniu ewakuacji lub powrotu do budynku i dalszej pracy i nauki.

VIII. Wytyczne dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w momencie ogłoszenia ewakuacji

1. Przed rozpoczęciem ewakuacji uspokój grupę i zorientuj się w bieżącej sytuacji.

- Ściśle stosuj się do poleceń osób kierujących ewakuacją lub prowadzących akcję ratowniczą;
- Na podstawie komunikatów, lub informacji od osób kierujących ewakuacją dowiedz się, które drogi ewakuacji są bezpieczne oraz gdzie znajdują się najbliższe miejsca bezpiecznego oczekiwania;
- Zabezpiecz salę. Jeśli sala wyposażona jest w sprzęt komputerowy, należy go wyłączyć; każda osoba niech weźmie swoje rzeczy osobiste;

2. Upewnij się, czy w grupie są osoby ze szczególnymi potrzebami.

- Dla każdej osoby, o widocznej niepełnosprawności wyznacz osobę pełnosprawną do pomocy lub osobiście zadbaj o jej ewakuację. Zwróć uwagę, by każda osoba pomagająca dopytała, jak bezpiecznie pomóc, szczególnie gdy druga osoba nie będzie w stanie szybko i bezpiecznie przemieszczać się samodzielnie.
- Zapytaj, czy w grupie znajdują się osoby wymagające pomocy w ewakuacji. Dla każdej z nich także wyznacz osobę pełnosprawną do udzielenia pomocy lub udziel jej osobiście.

3. Rozpocznij ewakuację.

- Wydawaj polecenia w sposób spokojny, rzeczowy i stanowczy. Zapobiegaj wywołaniu paniki;
- Osoby pełnosprawne skieruj do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych; wskaż kierunek ewakuacji i wyznaczone miejsce zbiórki; zwróć uwagę na poruszanie się prawą stroną korytarzy i klatek w celu umożliwienia poruszania się w przeciwnym kierunku służbom ratującym;
- Osoby ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w sytuacji przebywania na wyższych kondygnacjach, kieruj wraz z osobami pomagającymi do bezpiecznych miejsc oczekiwania; zwróć uwagę osobom pomagającym na Zasady bezpiecznego udzielania pomocy.

4. Zabezpiecz salę.

- Upewnij się, że salę i ew. pomieszczenia przyległe opuściły wszystkie osoby;
- W przypadku pożaru drzwi i okna powinny zostać zamknięte, a klucze pozostawione w drzwiach;
- W przypadku skażenia chemicznego drzwi i okna powinny zostać otwarte.

5. Poinformuj osoby kierujące ewakuacją i/lub służby ratownicze o stanie ewakuacji swojej grupy.

- Poinformuj o miejscach i ilości osób oczekujących na pomoc. Przekaż informacje o potrzebach i trudnościach tych osób;
- Pozostań na miejscu do czasu otrzymania stosownej informacji, o zakończeniu ewakuacji lub powrotu do budynku i dalszej pracy i nauki

INSTRUKCJA

EWAKUACJI ETAPOWEJ OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Etap I Ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami

Przemieszczenie do miejsca bezpiecznego oczekiwania, gdzie osoby te mogą bezpiecznie czekać na pomoc i być ewakuowane

Zauważenie zagrożenia i alarm:

1. Każda osoba przebywająca na terenie obiektu, która zauważyła pożar lub uzyskała informację o pożarze czy zagrożeniu, zobowiązana jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- a) wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru lub innego zagrożenia narażone na jego skutki,
- b) poinformować ochronę obiektu tel.,
- c) Państwową Straż Pożarną – telefon 998 lub 112

2. Ochrona po uzyskaniu informacji o zagrożeniu zobowiązana jest do:

- a) informuje osoby odpowiedzialne za ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami
- b) otwiera wyjścia ewakuacyjne i zabezpiecza drzwi przed samoistnym zamknięciem
- c) zarządzającego obiektem – tel.....,
- d) lub jego zastępcę - tel.....

3. Osoby odpowiedzialne za ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami zobowiązane są do:

- a) uzyskania informacji od kierowników lub zastępców czy w pomieszczeniach są osoby wymagające dodatkowej pomocy
- b) rozpocząć ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami bezpośrednio na zewnątrz do miejsca zbiórki lub miejsc bezpiecznego oczekiwania szczególnie z najdalej oddalonych miejsc lub najwyżej usytuowanych
- c) wskazania osoby, które mogą udzielić pomocy i poinstruować je, co mają zrobić

Etap II Ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami :

Zapewnienie pomocy w ewakuacji przez odpowiednie osoby

1. Osoby odpowiedzialne za ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami zobowiązane są do:

- a) sprawdzenie obecności miejscach bezpiecznego oczekiwania na ewakuację
- b) o ile to możliwe podjęcie ewakuacji osób z miejsc bezpiecznego oczekiwania na ewakuację
- c) przekazanie przybyłym służbom ratowniczym raportu o liczbie osób ze szczególnymi potrzebami potrzebujących pomocy na danej kondygnacji

Dane osoby potrzebującej asysty

Imię i nazwisko	
telefon	
e-mail:	

Typ potrzebnej asysty

Jakiego typu asysty potrzebujesz?	
Ilu asystentów potrzebujesz?	
Czy Twój asystent potrzebuje specjalnego szkolenia (np. szkolenie z transferowania osoby poruszającej się na wózku)? tak / nie / uwagi	
Gdzie spotykasz się ze swoim asystentem?	
W jaki sposób powiadamiasz asystenta?	

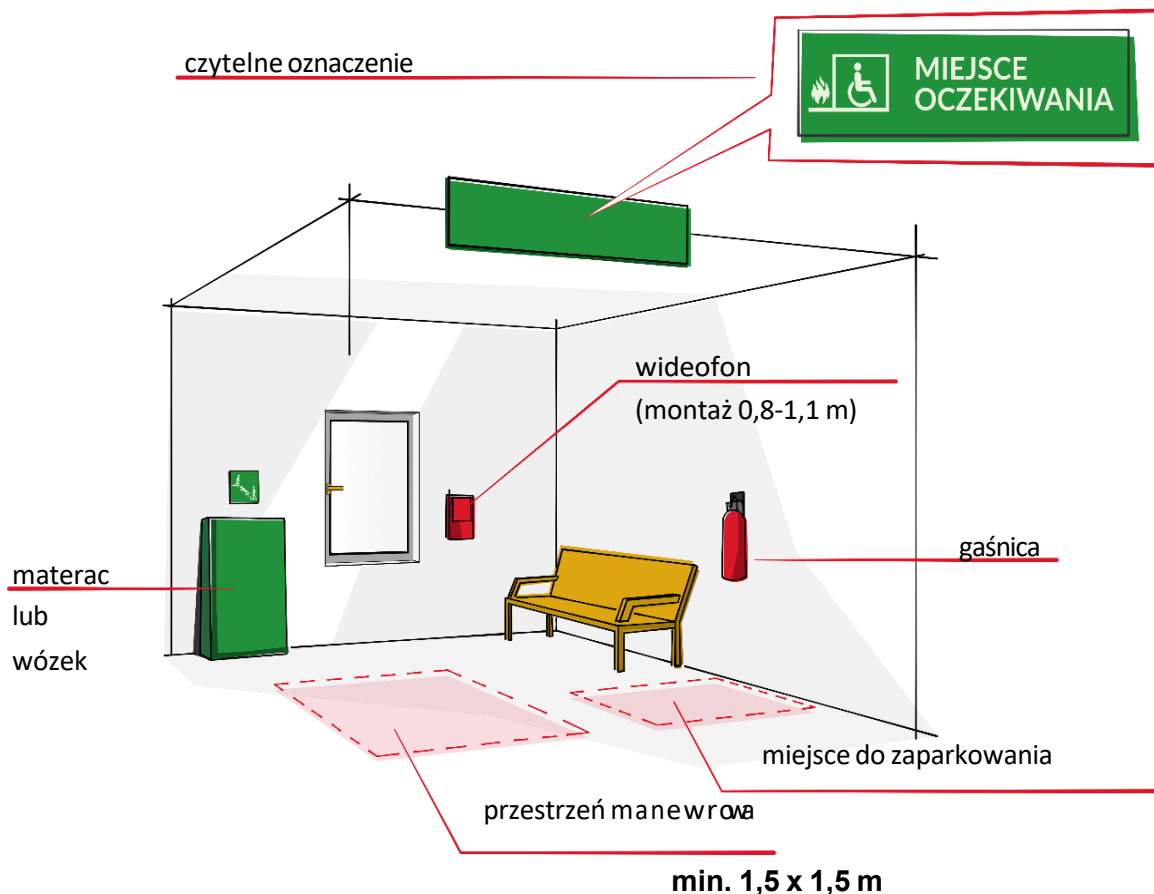
Zwierzęta asystujące

Czy masz zwierzę asystujące?	
Czy omówiono z asystentami sposób postępowania ze zwierzętami asystującymi?	

Lista asystentów

Imię i nazwisko	
telefon	
e-mail:	

Imię i nazwisko	
telefon	
e-mail:	

Na grafice oznaczono elementy oznakowania i wyposażenia, które muszą znajdować się w miejscu oczekiwania na ewakuację. Są to:

1. Nad wnęką lub przed wejściem do pomieszczenia – czytelne oznaczenie funkcji przestrzeni: piktogram i tekst: MIEJSCE OCZEKIWANIA.
2. Przestrzeń manewrowa – przynajmniej pole kwadratu o boku 150 cm.
3. Mebel do siedzenia – z oparciem i podłokietnikami.
4. Miejsce do odłożenia wózka – w pobliżu mebla do siedzenia.
5. Gaśnica.
6. Sprzęt ewakuacyjny – materac lub wózek.
7. Wideofon – zamontowany na wysokości 80 – 110 cm.

Techniczne sposoby ewakuacji osób poszkodowanych / osób o ograniczonej zdolności poruszania

Źródło: Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej – Ewakuacja ludności. Licencja: CC BY 3.